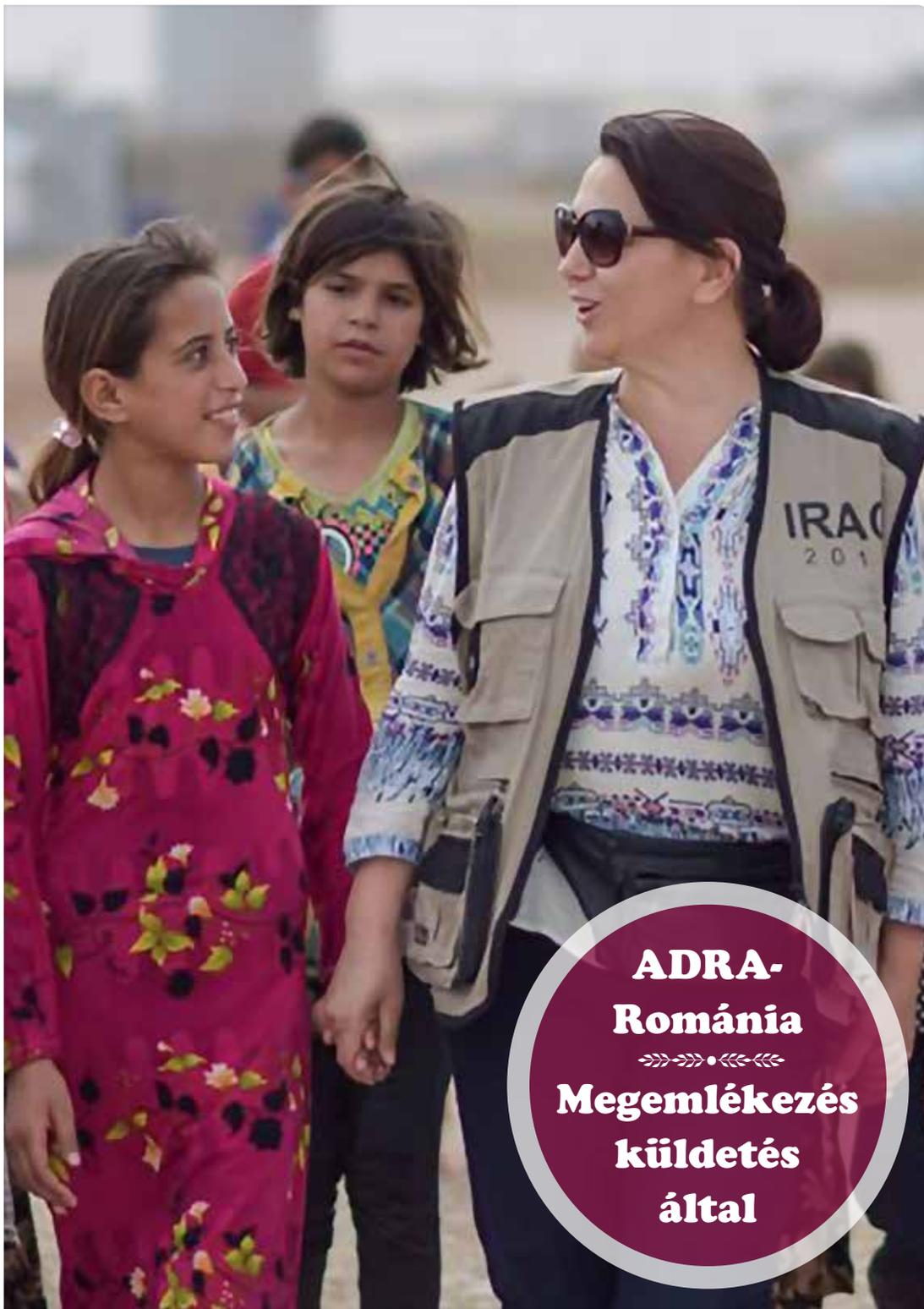

2018. JÚLIUS: A JELEN IDŐ ELVÁRÁSAI + TUDOM, KIBEN HISZEK + „A SZERETET SOHA EL NEM FOGY...”
+ A VILÁG VÉGE – A BIBLIA ÉS A TUDOMÁNY FÉNYÉBEN + ZAKARIÁS APOKALIPSZISE
+ GONOSZ FARKASOK EVANGÉLIUMA + A HIT HARCA + SZITNA KÚTJA + HAGYJ NYOMOT MAGAD UTÁN!

Adventszemle

HAVONTA MEGJELENŐ TÁJÉKOZTATÓ ÉS GONDOLATÉBRESZTŐ FOLYÓIRAT A KRISZTUS VISSZAJÖVETELÉT VÁRÓKNAK

**ADRA-
Románia**
»»»•«««
**Megemlékezés
küldetés
által**

Adventszemle

„Íme, Én hamar eljövök...”

Küldetésünk, hogy Urunkat, Jézus Krisztust dicsőítsük határtalan szeretete bizonyítékainak ismertetésével. Célunk az, hogy cikkeink és híreink által olvasóink jobban megismerjék a Megváltót, és reménykedve várják közeli eljövételét.

4

3 Vezércikk

Szász Ernő

A jelen idő elvárásai

4 Hitélet

Szilvási József

Tudom, kibem hiszek

6 A hónap témája

2018. május 23. – 100 év Romániáért, 100 év az ADRA-ért

Az ADRA 100 éves romániai tevékenységét a 10. nemzetközi menekültügyi humanitárius akcióval ünnepelte meg

9 Események

Farkas Győző

„Gyermekváros” Zilahon

6

9 Nyugovóra tért

10 Hitélet

Czinkota András

„A szeretet soha el nem fogy...”

12 Elmélkedés

Forrai Lázár

A világ vége – a Biblia és a tudomány fényében

15 Dániel próféta könyvének tanulmányozása

Daniel Olariu

Az apokaliptikus próféciák eredete (III): Zakariás apokalipszise (II)

18 Egyházi élet

Ionică Herlea

Gonosz farkasok evangéliuma

10

22 Hitélet

Ioan Grama

A hit harca

25 Történelmi adventizmus

Florin Lăiu

Szitna kútja

30 Gyermekoldal

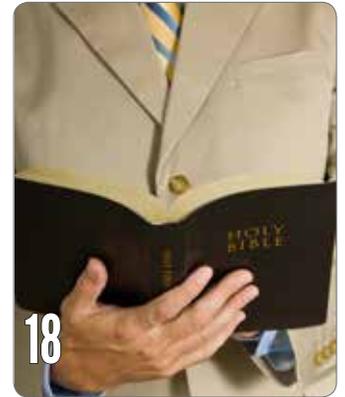
Alina Chirileanu

Ismerjük meg a Bibliát!

31 Szívtől szívnek

Ştefan Tomoiagă

Hagyj nyomot magad után!

18

„Az álreformnak megvan az a félelmetes hatása, hogy eltéríti a lelkeket a Biblia és a Prófétaság Lelke által ismert egyetlen reformtól, és pedig a szív újjászületésétől, a jellem átalakulásától, az élet megszentelődésétől, az ítélet ünnepélyes pillanatára való felkészüléstől. Ezeket széthúzással, megosztással helyettesíti, amely a testvérek vádolásán, bíráló lelkiületen, a Bizonyágtételekkel való visszaélésen, az Isten által az egyházban meghatározott tekintélyek tagadásán, nyílt vagy leplezett zendüléseken alapszik, azok ellen, akik a vezetés felelősségét hordozzák.”

(Bizonyágtételek, 3. köt., 428. o.)

2018. július. A Romániai Hetednapi Adventista Egyház hitnevelő és tájékoztató havilapja. Megjelenik havonta az Unióbizottság irányításával.

Igazgató Balla Loránd; Főszerkesztő Teodor Huţanu; A magyar kiadás koordinátora Szász Ernő; Tanácsadók Ştefan Tomoiagă, Aurel Neaţu, Eduard Călugăru, Mihai Maur, Tiberiu Nica, Georgel Pirlitu, Viorel Răducan, Ioşif Paşca, Gabriel Ban; Különleges munkatársak Romică Sirbu, Dragoş Muşat, Daniel Chirileanu, Florian Ristea; Fordította és szerkesztette Zakariás Loránd; Tördelés Szőcs Erzsébet; Levelezési cím Curierul Adventist (Adventszemle), str. Cuza Vodă, nr. 12, Cluj-Napoca, jud. Cluj, cod 400 107; Tel. 0756-059330; E-mail zakariaslorand@yahoo.fr; Website www.curieruladventist.ro; Nyomtatás Tipografia Fast Print, Şos. Cernica, nr. 101, Pantelimon, jud. Ilfov; Tel. 021/323 00 20, Fax 021/323 00 40

ISSN 1842 - 3361

A JELEN IDŐ ELVÁRÁSAI

Egyénileg vagy közösségben gyakran elemezzük az időt, amelyben élünk. Milyen következtetésre jutunk? A világ helyzete összetett, bonyolult és bizonytalan. Pál apostol a Római levél 13:11–14. verseiben mennyei ihletés alapján ír azokról a körülményekről, amelyekben élünk, valamint arról, hogy ezekben az időkben mit is kell tennünk.

A jövődőlés nagy órája a vég idejét jelzi. A Jelenések könyve meggyőz arról, hogy az utolsó gyülekezeti korszak – a Laodicea – idejében élünk. A szőlőmunkások példázata arra figyelmeztet, hogy Isten szőlőskertjében mi vagyunk az utolsó váltás (lásd: Máté 20:1–16). Közel járunk a szabaduláshoz, mert egyre „közelebb van hozzánk az üdvösség” (Róma 13:11). Rövidesen hallható lesz az utolsó „elvégeztetett”. Az Úr Jézus megjelenése küszöbén élünk!

Mit cselekedjünk tehát?

„Ideje már, hogy az álomból felsejünk” – tanácsolja a Római levél (13:11). Laodicea a viharban alvó Jónáshoz hasonlóan szundít, miközben az aratni való az aratók után kiált. A „nagy ébredést” jelentő millerita mozgalomból született a Hetednapos Adventista Egyház, amely a példázati szüzekhez hasonlóan mára elszunnyadt. Ellen G. White által az Úr folyamatosan küldte az ébredésre szólító felhívásokat: „Szükséges a népet felébreszteni a jelen idő veszélyei láttán... Nagy szükség van vallásos ébredésre.” (*Bizonyágtételek*, 5. kötet, 719. o.) „Az összes szükségleteink kö-

zül a legsürgősebb és legidőszerűbb az igazi kegyesség felébredése sorainkban.” (*Review and Herald*, 1887. március 28.)

„Vessük el azért a sötétség cselekedeteit.” (Róma 13:12) Mindenkinek megvannak a maga szennyes ruhái. Sátán semmitől sem fél jobban, mint attól, hogy Isten népe levetkőzi „a sötétség cselekedeteit”, és az Úr kiárasztja a Szentlelket az Ő népére.

Pál általános, igazi megújulásra szólít fel minket, a szeretet lelkületében: „Egymást szeressétek”; „szeresd felebarátodat, mint te magadat”; „a szeretet nem illeti gonosszal a felebarátot, mert a törvény betöltése a szeretet” (Róma 13:8–10). Amikor mindez megtörténik, az ima lelkülete által a hívők számúzik soraikból a nézeteltérést és a lelki hanyagságot.

„Öltözzük fel a világosság fegyvereit!” (Róma 13:12) A világosság a sötétség ellentéte. A világosság cselekedetei önmegtágadásból, önfeláldozásból születnek. Ezt szemlélteti az Úr Jézus példája. Az Ő élete áldozatok sorozata volt. Miközben másoknak világított, gyertyához hasonlóan fogyott. Jézus Krisztus igazságának elfogadása által öltözzük fel a „világosság fegyvereit”, a menny életünk megszentelő eszközeit!

Ilyen komoly időkben kötelességünk szeretetben élni! (lásd: Róma 13:8–10). ■

Szász Ernő, lelkipásztor, a magyar szerkesztőség koordinátora

A PRÓFÉCIA ÓRAJA SZÁSZ ERNŐ

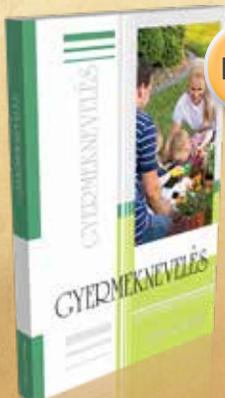
PÁL ÁLTALÁNOS, IGAZI MEGÚJULÁSRA SZÓLÍT FEL MINKET, A SZERETET LELKÜLETÉBEN.

A NAPOKBAN JELENIK MEG KIADÓNK 3 ÚJ KÖNYVE

15 lej

Ellen G. White
Az imádság

16 lej

Ellen G. White
Gyermeknevelés

17 lej

Debbonnaire Kovacs
Isten ajándékainak kis sáfárai

TUDOM, KIBEN HISZEK

„Készüljete Istenetek elé!”

Egy utazásra hívlak titeket. A vidék, amit meg fogunk látogatni, ezt a nevet viseli: adventista hit és élet. Egyesek jól ismerik ezt a helyet, itt élnek, és jól érzik magukat. Szilárd meggyőződésük, hogy a legjobb dolog, ami történhetett velük az, hogy hetednapos adventisták lettek. Nyereségnek tartják adventista mivoltukat, és azt szeretnék, ha minél többen követnék őket. Vannak, akik elvesztették ezt a hitüket, de olyanok is, akik nem tudják, hogy hazánkban élnek emberek, akiket hetednapos adventistáknak neveznek.

Elsősorban rajtunk, hetednapos adventistákon nyugszik a felelősség, hogy megmutassuk magunkat a világnak. Kik vagyunk? Mit hiszünk? Hogyan élünk? Mi a küldetésünk, mi az, amivel hozzájárulunk az emberek és a közösség erkölcsi, szellemi, és ha kell, fizikai felemelkedéséhez?

A ránk bízott drága kincs

1970-ben csatlakoztam a Hetednapos Adventista Egyházhoz, és 1974-től szolgálom az adventhívők közösségét. Miért maradtam meg az adventista hitben és az egyházi szolgálatban? Annyi mást tehettem volna, ami látványosabb sikereket újított volna nekem is, a családomnak is. Valahányszor újragondolom a kérdést, mindig a *bizonyosság* szó jut eszembe. Pál apostol utolsó levelét egy fiatal lelkész kollégának, Timótheusnak írta. Arra kérte őt, hogy ne szégyellje se a Krisztusról szóló bizonyosságtételt, se Pált, akit halálra ítélték az evangéliumért. Majd összegezte a keresztények hitét, tisztázta saját szerepét, és kijelentette: „*Tudom, kiben hiszek, és meg vagyok győződve, hogy neki van hatalma arra, hogy a rám bízott kincset megőrizze arra a napra*” (2Tim 1:8–14).

A kincs az örök élet reménysége, amit Jézustól kaptunk. Őbenne hiszünk, és biztosak vagyunk abban, hogy nem fog cserbenhagyni bennünket. Krisztus megtartó és üdvözítő hatalma a biztosítékunk, hogy egy nap mi is elmondhatjuk a nagy apostol szavait: „*Eltételezt nekem az igazság koronája, amelyet megad nekem az Úr, az igaz bíró ama napon; de nemcsak nekem, hanem mindazoknak is, akik várva várják az Ő megjelenését*” (2Tim 4:6–8).

Ha az első században ismerték volna ezt a szót, Pál apostolt bizonyára adventistának nevezték volna. Lehette-e méltóbb nevet adni valakinek, aki kivégzésére gondolva arról ír, hogy várva várja Jézus Krisztus megjelenését? Az apostol azonban nemcsak várta Jézus Krisztus megjelenését, hanem hirdette is. Egy másik fiatal lelkész-

nek, Titusznak írt levelében arra kérte munkatársát, állítsa üzenetének központjába, hogy „*várjuk a mi boldog reménységünket, a mi nagy Istenünk és üdvözítőnk, Jézus Krisztus dicsőségének megjelenését*” (Tit 2:11–15).

Bizonyosságunk forrása

Adventistákként várjuk és hirdetjük Krisztus eljövételét. Áldott reménységként őrizzük Jézus ígéreteit: „*Ismét eljövök, és magam mellé veszek titeket, hogy ahol én vagyok, ti is ott legyetek*” (Jn 14:3). „*Íme, eljövök hamar, velem van az én jutalmam, és megfizetek mindenkinek a cselekedete szerint*” (Jel 22:12). „*Bizony, hamar eljövök!*” (Jel 22:20).

Mire alapozzuk a hitünket, hogy Jézus hamar visszajön? Bizonyosságunk a bibliai próféciaiban gyökerezik. Mind az Ó-, mind az Újszövetség számtalan jövendölést tartalmaz, amelyek közül Isten sokat beteljesített. A beteljesedett jövendölések hitelesítik a beteljesülendő próféciaikat. Ezért „*egészen bizonyosnak tartjuk a prófétai beszédet, amelyre jól teszitek, ha figyeltek, mint sötét helyen világító lámpásra, amíg felvirrad a nap, és felkel a hajnalcsillag szívetekben*” (2Pt 1:19).

A keresztény egyház az ószövetségi próféciaik teljesedéséből született. Így van ez a hetednapos adventisták közösségével is. Egyházunk is úgy jött létre, hogy úttörőink felismerték a bibliai jövendölések teljesedését. Ahogy Máté evangélista rendre ismételte, „*mindez pedig azért történt, hogy beteljesedjék, amit az Úr mondott a próféta által*” (Mt 1:22), úgy a hetednapos adventizmus atyái és anyái is egyre erőteljesebben hangoztatták: „*A próféciaik közül mindazok szó szerint beteljesedtek, amelyek a végidőt megelőző eseményekről szólnak*”, „*ezért a következő várható esemény Urunk visszatérése lesz.*”¹

Bennünket elsősorban a prófécia népeként ismernek. A hetednapos adventista mozgalom keletkezése, fejlődése, végső csúcspontja és győzelme mind-mind az Istentől ihletett jövendöléseken nyugszik. Az adventista egyház alapítóinak egyik kedves bibliai szakasza volt Jelenések könyvének tizedik fejezete. János egy nyitott könyvet látott az angyal kezében, amit meg kellett ennie (Jel 10:1–3, 8–11), majd prófétálnia kellett sok népről és királyról. A kép két

1. A nagy adventmozgalom alapvető hitelvei 1943-ból, in Szilvási József: *A nagy adventmozgalom, Az Adventista Teológiai Főiskola kis-könyvtára 1.*, Budapest, 1997, 26–27. p.

ószövetségi próféta tapasztalatára emlékeztet bennünket: Ezékiel prófétának is meg kellett ennie egy könyvet, amit Isten adott neki (Ez 2:8–3:3), majd el kellett mennie, hogy hirdesse az igét (Ez 3:4). Dánielnek viszont le kellett pecsételnie a saját könyvét, hogy a benne rejlő üzenetek csak a végső időben kerülhessenek nyilvánosság elé (Dán 12:4, 8–10). János a Dániel prófétának adott ígéret beteljesedését látta: eljött a végső idő, amikor a próféciák titkai megnyílnak az „értelmesek” előtt. Kutatni kezdték tehát a próféciákat, de nemcsak kutatták azokat, hanem buzgón hirdették is. Hiszen az angyal azt mondta, hogy aki megeszi a könyvet, annak „ismét prófétálnia kell sok népről, nemzetről, nyelvről és királyról” (Jel 10:11).

Habakuk próféta könyvében azt olvassuk, hogy Isten parancsot adott a prófétának, hogy jegyezze fel és vesse táblákra a jövendöléseket: „Írd le ezt a kijelentést, vésd táblákra, hogy könnyen el lehessen olvasni!” (Hab 2:2). Úttörőnk úgy értették ezt, hogy táblázatokat kell készíteniük az apokaliptikus próféciákról, hogy minél szemléletesebben elmagyarázhatják azokat a hallgatónak. Elmondhatjuk tehát, hogy a bibliai próféciák kutatása és hirdetése a hetednapos adventista keresztények legfőbb szenvedélye lett. Sok egyéb vonása is van a hetednapos adventisták hitének és életének, de a bibliai próféciák iránti elkötelezettség az a rendező elv, amely egységes egészé formálja hitünket. A próféciák iránti szenvedély nélkül az adventizmus atomjaira hullna szét.

Elküldöm Illés prófétát

Tekintsünk át egyet e jövendölések közül! Isten azt üzent Malakiás próféta által, hogy elküldi hozzánk az Ő követét: „Elküldöm követemet, aki egyengeti előttem az utat” (Mal 3:1). „Én pedig elküldöm hozzátok Illés prófétát, mielőtt eljön az Úr nagy és félelmetes napja. Az atyák szívét a gyermekekhez téríti, a gyermekek szívét az atyákhoz, hogy pusztulással ne sújtsam a földet, amikor eljövök” (Mal 4:5–6).

E jövendölések a Messiás eljövételéről szólnak, valamint arról, hogy mielőtt eljönne, fel kell készíteni az embereket, hogy be tudják Őt fogadni. Meg kell tisztítani az utat, a megtisztulás pedig nem egyéb, mint megtérés. Ha megtérnek az emberek, harmonikus kapcsolatba kerülnek Istennel és egymással, ez pedig áldást és üdvösséget nyújt nekik.

Az Újszövetség idézi és kapcsolatba hozza ezeket a jövendöléseket Jézus első eljövételével. Mielőtt Jézus elkezdhetette volna nyilvános szolgálatát, Isten elhívta Keresztelő Jánost, aki a felkészülés üzenetét hirdette kortársainak: „Térjete meg, mert közelített a mennyek országa” (Mt 3:2). Lukács szerint az angyal jó előre megmondta Zakariás papnak, hogy fia beteljesíti az ószövetségi próféták Illésre vonatkozó jövendölését. „Izrael fiai közül sokakat visszatérít majd az Úrhoz, az Ő Istenükhöz, és ölelte jár Illés lelkével és erejével, hogy az atyák szívét a gyermekekhez térítse, és az

engedetleneket az igazak lelkületére, hogy felkészült népet állítson az Úr elé” (Lk 1:17).

Keresztelő János elismerésre méltó szolgálatot végzett. Sokan meghallgatták üzenetét, és megkeresztelkedtek a Jordán vizében, hogy megpecsételjék hitüket és megtérésüket. Maga Jézus is elismeréssel szólt János munkájáról, és elismerte, hogy tevékenységében Illés helyreállító szolgálata teljesedett be. János – az emberek ellenállása miatt – nem töltötte be maradéktalanul a rábízott szolgálatot: „Illés már eljött, de nem ismerték fel, hanem azt tettek vele, amit csak akartak”. Tanítványai pedig megértették, hogy Jézus „Keresztelő Jánosról beszélt nekik” (Mt 17:9–13).

A hetednapos adventista mozgalom egyik alapítója, James White tehát okkal tette fel a kérdést: „Vajon beteljesedett-e az Illés eljövételéről szóló jövendölés Keresztelő János szolgálatában?” Majd ezt válaszolta rá: „nem egészen”, az ő szolgálata kizárólag Jézus első eljövételére vonatkozott, a jövendölés azonban sokkal szorosabb kapcsolatba hozza az útkészítés kérdését Krisztus második eljövételével. Ez azt jelenti, hogy Istennek ma is vannak hírnökei, akik Illés és Keresztelő János „lelkével és erejével” munkálkodnak azon, hogy utat készítsenek Jézus második eljövételének.

A bibliai próféciák magyarázatának egyik fontos alapelve, hogy az ószövetségi próféták együtt látták azokat az eseményeket, amelyek Jézus első eljövételével állnak kapcsolatban, és azokat, amelyek második eljövételéhez kötődnek. Ezért az ilyen jövendölések, mint amit Malakiás könyvében is olvasunk, kettős teljesedéssel bírnak: részben Jézus első eljövetele előtt teljesedtek, részben második eljövetele előtt teljesednek majd.

Isten azt akarja, hogy a hetednapos adventisták az atyák szívét a gyermekekhez térítsék, az engedetleneket az igazság lelkületére vezessék, hogy felkészült népet állítsanak az Úr elé. Isten elhívott bennünket, hogy mielőtt Krisztus megjelenne az ég felhőin, figyelmeztessük a föld lakóit: „Készüljete Istenetek elé!” Üzenetünk legyen egyszerű és határozott, mint az Illésé és a Keresztelő Jánosé volt, hiszen utat kell készítenünk az eljövendő Üdvözítő számára. Kiáltó szava hangozzék szerte a földön: „Készítsétek az Úr útját, egyengessétek ösvényeit! Minden völgyet töltsétek fel, minden hegyet és halmot hordjatek el, legyen a görbe út egyenessé, a göröngyös simává, és meglátja minden halandó Isten szabadítását.” (Lk 3:4–6). ■

**KÉSZÍTSÉTEK
AZ ÚR ÚTJÁT!
SZILVÁSI
JÓZSEF**

„VÁRJUK A MI BOLDOG REMÉNYSÉGÜNKET, A MI NAGY ISTENÜNK ÉS ÜDVÖZÍTŐNK, JÉZUS KRISZTUS DICSSŐSÉGÉNEK MEGJELÉNÉSÉT.”
(TIT 2:11–15)

Dr. Szilvási József, lelkipásztor, az Adventista Teológiai Főiskola rektora

2018. MÁJUS 23. – 100 ÉV ROMÁNIAÉRT, 100 ÉV AZ ADRA-ÉRT AZ ADRA 100 ÉVES ROMÁNIAI TEVÉKENYSÉGÉT A 10. NEMZETKÖZI MENEKÜLTÜGYI HUMANITÁRIUS AKCIÓVAL ÜNNEPELTE MEG

Kétezer tizennyolc április 28. és május 10. között került sor a 10. nemzetközi menekültügyi humanitárius akcióra az ADRA „Reménység a menekültek számára” elnevezésű projektjének keretében, az iraki Erbilben. Az akcióban – melynek színhelye a környék egyetlen ADRA-kórháza volt – 20 romániai ADRA-önkéntes vett részt: orvosok, orvosasszisztensek, pszichológusok, pedagógusok. Iraknak azon a részén mintegy 100.000 menekült él.

https://www.youtube.com/watch?v=VdV6kEhgX_A

A romániai ADRA humanitárius csapatának 2017. novemberi intervenciója után az iraki állapotok arra készíteték önkénteseinket, hogy visszatérjenek a „Hasan Sham U2” elnevezésű menekülttáborba, mely 20 kilométerre fekszik Moszul városától, hogy lehetőségeik szerint támogassák a háború elől menekülő migránsokat, akik egy időre ebben a táborban leltek menedékre. Az orvosi és lélektani segélynyújtás mellett nevelési tevékenységeket is folytattunk, a kedvezményezett életkorának és nemének függvényében. A gyermekek és fiatalok nagyon örvendtek a menekülttáborokra jellemző, számukra viszont még újszerű tevékenységeknek.

A nyelvi és kulturális akadályokon túl a romániai ADRA önkéntesei és a menekültek megtalálták a közös hangot, és együttműködésükből a következő tanulságokat vonták le:

- ♦ A barátság és kedvesség nem bőrszín függvénye; mindkettő jóságos szívekből fakad.
- ♦ Anyagi szempontból nem kell gazdagnak lenned ahhoz, hogy boldog légy. Örvendhetsz az élet apró dolgainak is.
- ♦ Amikor az az érzésed, hogy fogytán az erőd, folytatnod kell a harcot, hogy megvalósítsd az álmodat.
- ♦ Még hogyha nehéz is, sosem szabad feladnod a harcot a jobb és szebb jövő érdekében.

A romániai ADRA első iraki menekültügyi humanitárius akciója során fény derült a következő hatalmas szükségre: a menekültek nem jutnak hozzá könyvekhez, és nem folytathatják tanulmányaikat. A két humanitárius beavatkozás között eltelt idő alatt a romániai ADRA önkéntesei – érzékelve a gyermekek nevelési szükségleteit – adományként kapott könyveket gyűjtöttek össze, és a 2017. novemberi kiszállás során egy körülbelül 300 kötetből álló könyvtárat létesítettek. Ez alkalommal feljegyezték, hogy milyen további könyvekre van sürgősen szüksége az újonnan létesített könyvtárnak.

„Ennek a projektnek különleges helye van a szívemben, akár a megvalósításokat nézzük, akár azt vesszük számításba, hogy kik vettek részt benne, félretéve előítéleteket, időt és pénzt áldozva e nemes cél érdekében. Ezúttal 20 önkéntessel – köztük különböző szakképesítéssel rendelkező orvosokkal, asszisztensekkel – együtt mentünk ki a „Hasan Sham U2” menekülttáborba, immár harmadízben. Még hogyha hosszú is volt az út, amint megérkeztünk a táborba, a kedvesség, amellyel fogadtak, betöltötte szívünket. A gyermekek mosolya, a Romániában kiképzett oktatók által feltárt újdonságokat felfedező fiatal menekültek hálája, a fájdalomtól vagy lelki terhektől szabadult betegek meleg ölelése... mind-mind motiváció- és örömforrás számunkra, az ADRA »Reménység a menekültek számára« nevű projekt részvevői számára.

Távol Romániától, de közel az emberekhez ünnepeltük meg az ADRA 100 éves romániai tevékenységét. Iraki menekültek mosolya jutalmazta meg szolgálatunkat” – nyilatkozta Mihai Braşov, a „Reménység a menekültek számára” elnevezésű projekt önkéntes koordinátora.

„Nagy lelkesedéssel és nyitottsággal fogadtak minket, mind az orvosi személyzet, mind a gyermekek, akik azonnal

körbevettek, hogy megismerjenek és részt vegyenek a javasolt tevékenységekben. A széles mosolyok és a kézfogások meggyőztek bennünket arról, hogy ott vagyunk, ahol igazán szükség van ránk. Teljes szívünkben szeretnénk, hogy szolgálatainkkal reménységet ébresszünk az ezen a vidéken élőkhöz. A több száz orvosi beavatkozás – amely során néhány esetben egyértelműen megtapasztalhattunk a mennyei Gondviselés közbelépését –, a szomorú gyermekarcok mosolyra derülése és önkénteseink elköteleződése mind-mind érv mellett, hogy küldetésünk sikeres volt” – közölte Robert Mandache, ADRA-önkéntes, a Romániai Hetednapos Adventista Egyház Munténiai Konferenciájának titkára.

„Tűző nap, mosolygó arcok, ölelések, méltósággal viselt szenvedés, szertefoszlott álmok, szárnyat bontogató remények... Ekképpen jellemezném azt a tapasztalatot, amelyet 19 romániai önkéntes társammal együtt szereztem az iraki „Hasan Sham U2” menekülttáborban. Számomra nagy kihívásokkal teli projekt volt, ugyanakkor értékes tapasztalatokkal is gazdagodtunk általa. Az igazi szeretet képes átlépni az emberek szabta határokat, és annak tudata, hogy sikerült egy csepp örömet szerezni mindazoknak, akikkel dolgoztunk, a beteljesülés érzetét keltette bennem, értelmet adva munkámnak. Sohasem fogom elfelejteni a menekülttábor ártatlan gyermekeinek tekintetét, a háborúk

miatt megözevgyült asszonyok könnyeit, a megválaszolhatatlan kérdéseket, amelyeket leolvashattunk az otthoniakat, azonosságukat, életük értelmét elvesztett férfiak ábrázatáról” – nyilatkozta Gabriela Istrate, a romániai ADRA moldvai és bukovinai projektkoordinátora.

1918-ban egyesült egymással az összes románok lakta történelmi tartomány. Ekképpen jött létre Nagy Románia (vagy a két világháború közötti Románia) mint nemzetállam, mely történelme során ekkor rendelkezett a legnagyobb területtel.

Az ADRA története egybefonódik az Adventista Egyház történetével, mely egyházat már a kezdeteitől számítva az emberek iránti szeretet motiválta. Az Adventista Szeretetszolgálat Alapítvány gyökerei visszavezethetők egészen 1918-ig, amikor a Hetednapos Adventista Egyház világszinten gyűjtést szervezett az első világháború miatt szenvedő európaiak megsegítésére.

A Romániai Adventista Szeretetszolgálat Alapítvány a „Reménység a menekültek számára” elnevezésű projektje által felismerte a humánust a menekültek válságában, és felismerte minden szenvedő ember értékét. Azáltal, hogy tiszteletben tarjuk emberi jogait, és együttérzéssel közelünk hozzájuk, egyértelműen kifejezésre juttatjuk számukra: komplex és törekény helyzetükre a szeretet erejével próbálunk megoldást találni. Sajátságos tevékenysége által az ADRA csökkenteni szeretné ennek a sokak számára – férfiak, nők és gyermekek számára – elviselhetetlen, nyomasztó helyzetnek a súlyát.

A Romániai ADRA 10. nemzetközi menekültügyi humanitárius akciójáról az alábbi Facebook-oldalon láthatnak képeket:

https://www.facebook.com/pg/adra.romania/photos/?tab=album&album_id=10155763671487029
https://www.facebook.com/pg/adra.romania/photos/?tab=album&album_id=10155754313632029
https://www.facebook.com/pg/adra.romania/photos/?tab=album&album_id=10155751960867029

A romániai ADRA – a Romániai Adventista Szeretetszolgálat Alapítvány – a Nemzetközi ADRA Alapítvány része, amely az egyik legelterjedtebb nemzetközi nem kormányzati szervezet a világon: 139 országban tevékenykedik, és vezérelve az együttérzés és gyakorlatiasság; a szükségben levőkön próbál segíteni, anélkül hogy megkülönböztetné őket faji, etnikai, politikai vagy vallási szempontok alapján. A romániai ADRA az élet minőségének javítására törekszik, és az emberi lehetőségek kiaknázásába investál – közösségi fejlesztési programok által. Tevékenységét öt meghatározó irányban fejti ki: gazdasági fejlődés, az alapszintű oktatás és egészségügy feltételeinek megteremtése, a családon belüli erőszak elleni küzdelem, a természeti katasztrófák áldozatai, valamint a hátrányos társadalmi helyzetben élők megsegítése. Mottója: „Változtass meg egy életet, és megváltoztatod a világot!” ■

„GYERMEKVÁROS” ZILAHON

Szilágymegye adminisztratív központja Zilah, ahol a lakosság számához viszonyítva az adventista jelenlét gyérnek számít. Krisztustól kapott megbízatásunk, hogy az embereket ott keressük meg, ahol élnek. Ezúttal a gyermekekre terelődött a figyelmünk.

A nagybányai Amicus Alapítvány segítségével Zilahon került megrendezésre a „Gyermekváros” nevet viselő program, amellyel a megye-központban élő gyermekeket, szülőket és nagyszülőket szólítottuk meg. A „Gyermekváros” lehetőséget adott arra, hogy a gyermekek bepillantást nyerjenek a társadalmi intézmények működésébe, továbbá kapcsolatba lépjenek az adventista egyházal. Összesen 37 intézmény vállalta a partnerségi viszonyt, köztük a rendőrség, a tűzoltóság, a mentőszolgálat, több gyógyszertár, a városi könyvtár, az adventista gyülekezet, és a sort folytathatnánk. A programot több mint 150 önkéntes támogatta. Jelentős részt vállaltak Doba, Vervölgy, Kraszna, Kerestelke, Szilágysomlyó, Panit és Zilah gyülekezeteinek önkéntesei. Zilah iskoláiban – a megyei tanfelügyelőség engedélyével – osztályról osztályra járva, meghívtuk a 0-7 osztályosokat: mintegy 6000 meghívót osztottunk ki.

Vasárnap, 2018. június 10-én, 13 órakor a zilahi „Gyermekváros” megnyitotta kapuit. A megnyitón a gyermekeket Dan Robinson adventista lelkész, Fazakas Miklós, Zilah alpolgármestere, Pop Imre megyegazda és Paşca Iosif, az Észak-Erdélyi Egyházterület elnöke köszöntötte. Regisztrálás után a gyermekek „útlevelét” kaptak, amelyben minden meglátogatandó intézmény neve benne volt. A standoknál érdekes feladatok, ingyen fagyi és gyermekkönyvek várták őket. Miután minden pecsétet megszereztek, a „Polgármesteri Hivatal” kiállított egy részvételi elismervényt, melynek alapján a gyermekek sorsoláson vehettek részt.

A program este hatig tartott, és 1750 gyermek regisztrált. A sorsolás eredményeként a 10–14 évesek közül 15 gyermek díjmentesen vesz részt az ösvénykeresők táborában. Ezenkívül 1 bicikli, 2 roller, 2 gördeszka, 15 hátizsák és számos további ajándék talált gazdára. Isten csodát is tett a gyermekek öröme: még az esőt is visszatartotta a gyermekváros felett, pedig a város másik végén zuhogott az eső. Isten neve legyen dicsőítve! ■

Farkas Győző, lelkipásztor, Észak-Erdély Egyházterület

NYUGOVÓRA TÉRT

BOIA LUJZA

Boia Lujza testvérnő Krisztusban megnyugodva 2018. március 18-án, a feltámadás reménységével szívében, megpihent az Úrban. Kolozsváron, a Kiss családban született 1932. szeptember 2-án. Örök értékeket megragadó fiatalelként keresztesség által 15 évesen szövetséget kötött az Úr Jézussal. Isten Boia Grigore lelkipásztort rendelte neki férjként, hogy házasságuk 56 éve alatt együtt tapasztalják meg a Mindenható áldását és vezetését. Házasságukat Isten négy fiúgyermekkel áldotta meg: Tiborral, Artúrral, Edmunddal és Claudiuval. Gyermekeit Istenre mutató, példaadó szeretetével, a Krisztusban kilátásba helyezett üdvösségre nevelte.

Életét már gyermekkorától aktív gyülekezeti szolgálat jellemezte. Zenekedvelő volt, gyülekezeti és ifjúsági kórusokat alapított és vezetett, segítette férjét a gyülekezeti szolgálatban. Örömet talált a betegek látogatásában és a szükségleteikről való gondoskodásban. Otthona nyitott hajlék volt sokak számára. Emlékeinkben őrizzük mosolyát, önfeláldozó lelkületét, gondoskodását és feltétel nélküli szeretetét.

A betegséget és az idős korrall járó nehézségeket megértéssel viselte, abban a tudatban, hogy a Megváltó él, és Benne az élete biztonságban van. A temetési szertartásra április elsején, a marosvásárhelyi megyei kórház melletti temetőben került sor. A gyászoló család, a rokonok, lelkipásztorok és a népes gyászoló gyülekezet kísérték az ideiglenes nyughelyre, ahol korábban elhunyt férjével együtt várja az övéit örök életre megelevenítő Jézus visszajövetelét.

A Biblia szavai vigasztaljanak: „... Az Úr közel!” (Fil 4:5) „... Bizony jövel, Uram Jézus!” (Jel 22:20).

Csbai Gyula László lelkipásztor, Dél-Erdélyi Egyházterület

„A SZERETET SOHA EL NEM FOGY...”

**AHOL ÉLET VAN,
OTT BOLDOGSÁG-
KERESÉS IS VAN,
ÉS AMÍG LÉTEZÜNK,
BOLDOGSÁG- ÉS
SZERETETVÁGY ÉL
BENNÜNK, HISZEN
A KETTŐ ELVÁ-
LASZTHATATLAN
EGYMÁSTÓL.**

A Korinthusi első levél 13. fejezetében olvasható „Szeretet himnusza”-ban Pál apostol a szeretet mindenekfelett való értékéről és szükségéről ír. A himnuszt olvasva úgy érezzük, mintha egy rakéta röpítene bennünket olyan magaslatok felé, amelyek eléréséhez emberként nagyon kevesek vagyunk. Isten azonban mégis rámutat a beteljesedett szeretet csúcspontjára, mert akkor lehetünk igazán emberré, ha ezeket a magaslatokat a lábunk alatt tudhatjuk.

E magaslatok egyike ez a rövid kijelentés: „A szeretet soha el nem fogy” (1Kor 13:8).

Hogy miért is olyan nagy dolog az, hogy az Úrtól jövő és előttünk célként megjelenő igazi szeretet soha el nem fogy, azt Hóseás szavai alapján érthetjük meg igazán: az ember szeretete „olyan, mint a reggeli felhő és mint a korán múló harmat” (Hós 6:4). De eszünkbe juthat a Szentírás egy másik kijelentése is: „Mivelhogy a gonoszság megsokasodik, a szeretet sokakban meghidegül” (Mt 24:12). A szeretet himnusza tehát arról beszél, hogy van egy Istentől eredő és minden körülmények között élő, soha el nem fogyó szeretet, amely az emberi életben is valósággá érlelődhet. A Biblia viszont arról a szomorú valóságról is nyíltan

szól, hogy éppen mi magunk vagyunk a gátjai a Mindenható önzetlen szeretete visszatükröződésének. Mi a magyarázata ennek?

Az természetes, hogy ahol élet van, ott boldogságkeresés is van, és azt is természetesnek kell tekintenünk, hogy amíg létezőnk, boldogság- és szeretetvágy él bennünk, hiszen a kettő elválaszthatatlan egymástól. Az önzés életrendje miatt azonban a zsákmányszerző szeretet vált jellemzőnké. Szerezni javakat, dicsőséget, a másik embert... és mindezt magunknak, csak hogy megfeleljen a kedvünknek, kívánságunknak, elvárásainknak – és ha csalódunk, a szeretet fogyni kezd. Milyen szomorú, hogy emberi közösségeinkben, ahol a szeretetnek növekednie, kiteljesednie kellene, ez éppen fordítva történik.

Figyeljük meg, hogy a mennyei szeretet ennek pontosan az ellentéte: soha el nem fogy – akkor sem, amikor szeretetre nem méltó lényekkel találkozunk, amikor nem talál viszonzásra, amikor visszaélnék vele. A Megváltó válasza a gonoszság megsokasodásával elfogyó emberi szeretetre így olvasható: „Ahol megnövekedik a bűn, ott a kegyelem sokkal inkább bővelkedik” (Rm 5:20). Mindez az Úr kegyelmes szeretetéből fakad.

Gondolkozzunk el az isteni szeretet e titokzatos belső törvényén: mindig a másikra tekint, a másikért él, a másikban a boldogságra, szeretetre vágyó lényt látja, a másik szükségleteit óhajtja betölteni. Ez az igazi szeretet lényege. Istennek, amikor embereket lát rútságban, boldogtalanságban vagy elveszettségben, az együtt érző, segíteni vágyó szeretete megnövekszik. Fontos, hogy az igazi szeretetnek ezt a tulajdonságát is megismerjük!

„Aki engem látott, látta az Atyát” (Jn 14:9) – mondta Jézus, „a vámszedők és bűnösök barátja” (Lk 7:34). Amikor Krisztus elesett, megkísértett emberekkel találkozott, gyengédsége, türelme csodálatos módon jutott kifejezésre: segítőkész szeretettel és figyelemmel fordult feléjük. Tanítványai, kiktől a legtöbbet várhatta volna, mert annyira sokat tett értük, szolgálata végén megbántották, elárulták, egyedül hagyták. Az Üdvözítő mégis „szerette az övéit, mindvégig szerette őket” (Jn 13:1). Tudta, mi vár tanítványaira (megfutamodás, árulás, tagadás...), és mégis felbuzdult benne az isteni szeretet, mely mindezt el tudta hordozni, és később gyógyító hatalommá vált számukra.

Tiziano: Krisztus a kereszttel

Mindezt azért fontos látnunk, mert már sokakat megkísértett a gondolat, hogy a menny elhagyta őket, elfordult tőlük. Sokan azzal terhelik magukat, hogy elkövetett bűneik miatt lehetetlen dolog az Úr kegyelmében reménykedniük. Mi, emberek így gondolkodunk Teremtőnk felől – de ez tragédia, mivel félreismerjük Őt.

Isten a teljes, a soha el nem fogyó szeretet. A Szentírás szerint: „Ha hitetlenkedünk, ő hű marad, Ő magát meg nem tagadhatja.” (2Tim 2:13) A hitetlenkedés nem csupán az értelem kételkedését jelenti, hanem ennek minden gyakorlati következményét. Ám az Atya a mi hitelenségünk ellenére is hű marad, mert önmagát meg nem tagadhatja! Milyen megingathatatlan érv ez, hogy ő magát meg nem tagadhatja! Kétkelkedhet-e ezek után bárki abban a kijelentésben, hogy Isten szeretete vagy kegyelme valaha is elfogy? Hiszen ha Ő magát megtagadná, az a világ és az élet végét jelentené: ugyanis mi „őbenne élünk, mozgunk és vagyunk” (ApCsel 17:28).

Akkor viszont miért mondja Pál apostol a Timótheushoz írt levelében, hogy ha megtagadjuk, Ő is megtagad minket (2Tim 2:12)? Mi, emberek gyakran attól rettegünk, hogy az Úr szeretete egyszer csak elfogy irántunk. Ettől azonban az előbb elmondottak alapján nem kell félni. Egy dologtól viszont igen: ha sorozatosan visszaélünk az égi szeretettel, akkor a mi lelki készségünk fogy el arra, hogy halljuk és megértsük Isten beszédét, és szívünkben igaz vágy ébredjen követni Őt. A Szentírás nem azt érti tagadás, hogy valaki Péterhez hasonlóan egy nyomorúságos bűn alá kerül, és átkozódva, esküdözve mondja: nem ismerem ezt az embert. Az igazi tagadás az, amikor az ember a Mindenható kegyelmét kemény elhatározással elutasítva lesz vakká és süketé. Ebben az esetben az isteni szeretet tehetetlenné válik az emberért. Az Ige ez alatt érti azt, hogy Isten is megtagad minket: befejeződik a kegyelem munkája az emberért, mert akármennyit adna, nem tud többé segíteni. A Megváltó ekkor nem tehet többet, mint hogy „a gonosz miatt is bánkódik” (Jón 4:2), azaz gyászol, szenved.

Jézus a Hegyi beszédben azt tanítja, hogy a boldogságkeresés útján nekünk is szükségünk van arra, hogy az isteni irgalom vonásai ábrázolódjanak ki bennünk, amelyek kapcsolatainkban tükröződhetnek vissza (lásd: Mt 5:7, vö.: Lk 6:36). Krisztus szavai szerint az irgalom – az ellenséget is segíteni kész megelőző szeretet – a leghatásosabb evangélium azok megnyerésére, akiket az ember és Isten nagy ellensége megpróbált és legyőzött, majd az útfélen hagyott.

Szükségünk van továbbá a valódi, el nem fogyó szeretet elsajátítására az üdvösségre való alkalmasságunk szempontjából is. Isten országa a szeretet világa: csak azok lesznek alkalmassá a szeretetére, akik ezzel a szeretettel teljes azonoságra jutottak. Milyen kifejező, amit Jézus a juhok és kecskék szétválasztásáról szóló példázatban mond: amikor eljő az embernek Fia, és beül az Ő királyi székébe, akkor kétválasztja az embereket (lásd: Mt 25:31–46). Ekkor az Üdvözítő azok előtt nyitja meg az örökkévalóság ajtaját, akik itt e Földön teljes azonoságban éltek az Istentől tanulható teljes szeretettel. Ők azok, akik irgalommal etették az éhezőt, öltöztették a ruhátlant – és tették ezt akkor is, ha a viszonzás csupán egy ellenséges pillantás vagy egy határozott visszautasítás volt. Ez az a szeretet, amely Ellen G. White hasonlata szerint „úgy folyik egy emberben, mint a fában a nedv, vagy testben a vér”. Azok alkalmasak Isten országára, akiknek mindegy, hogy ki iránt, mikor és hogyan gyakorolják e soha el nem fogyó szeretetet. Ez az üdvösség kívánalma.

Ezt az irgalmat magától az Úrtól kell megtanulnunk, mert ez földi forrásból nem fakad, az embernek nem természete, azzal ellentétben. Csak Isten Lelke plántálhatja és növelheti bennünk. Azért van szükség erre a soha el nem fogyó szeretetre, mert ez a bűn halálos betegségének egyetlen gyógyszere. Isten ezért szerette úgy „a világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta érte, hogy valaki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen” (Jn 3:16). Pál apostol megindultan mondja, hogy ezen a földön az „igazért is alig hal meg valaki... az Isten a mihozzánk való szeretetét abban mutatta meg, hogy mikor még bűnösök voltunk, Krisztus érettünk meghalt” (Rm 5:7–8). Máshol így vall az Örökkévaló szeretetéről: „A Krisztusnak szeretete szorongat minket” (2Kor 5:14).

Isten a saját áldozata felmutatásán keresztül hatalmas belső erőt adva készítet, hogy ne magunknak éljünk, hanem annak, aki érettünk meghalt és feltámadt. Ez a szeretet sarkaiból mozdítja ki az ember önzését. Mert a szeretetlenség, önzés egyetlen gyógyszere ez a soha el nem fogyó, mindenkor állhatatos szeretet.

Mit válaszolunk, amikor Isten a mi ajtónkat is megzörgeti, és felmutat a Golgotára? Vállaljuk-e, hogy bátran döntünk: Krisztust követve ki akarunk lépni önzésünk börtönéből, hogy felszabaduljunk egy következetesen szeretni tudó élet boldogságára? ■

**A SZERETET
HIMNUSZA
CZINKOTA
ANDRÁS**

**„A SZERETET SOHA
NEM FOGY EL.”
(1KOR 13:8)**

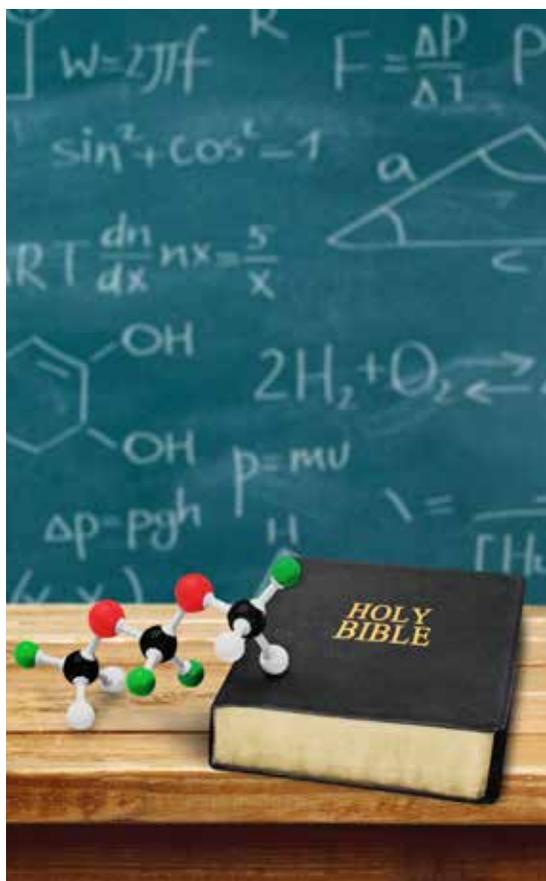
Czinkota András, lelkipásztor, Tiszamelléki Egyházterület

A VILÁG VÉGE – A BIBLIA ÉS A TUDOMÁNY FÉNYÉBEN

És mindjárt kényszeríti Jézus az ő tanítványait, hogy szálljanak a hajóba és menjenek át előre a túlsó partra, míg ő elbocsátja a sokaságot.”
Mt 14:22

Ez a bibliai vers sok mindent sugall a cikkben szereplő témakörrel kapcsolatban. Tengeri útról van szó, mely Jézus parancsára történik, aki maga is elhagyva a mennyet, „kikötött” az emberi lét partján. Ő „kényszeríté” a tanítványokat, hogy hajóval – mely mindenkori egyházának is jelképe lehet – utazzanak a túlsó partra. Ezzel azt a bizonyosságot kelti bennünk, hogy létezik egy túlsó valóság, ami Istennek országa. Igaz és való, hogy túl van a láthatóság határán, sőt, minden elképzelés fölött áll, de létezésének abszolút bizonyosságát olyan valaki szavatolja, aki onnét jött: maga Jézus Krisztus. Azért lett értünk „út, igazság és élet”, hogy lehetővé tegye hazatérésünket az örök otthonba.

ÜDVÖZÍTŐNK AZT A BIZONYOSSÁGOT KELTI BENNÜNK, HOGY LÉTEZIK EGY TÚLSÓ VALÓSÁG, AMI ISTENNEK ORSZÁGA. IGAZ ÉS VALÓ, HOGY TÚL VAN A LÁTHATÓSÁG HATÁRÁN, SŐT, MINDEN ELKÉPZELÉS FÖLÖTT ÁLL, DE LÉTEZÉSÉNEK ABSZOLÚT BIZONYOSSÁGÁT OLYAN VALAKI SZAVATOLJA, AKI ONNÉT JÖTT: MAGA JÉZUS KRISZTUS. AZÉRT LETT ÉRTÜNK „ÚT, IGAZSÁG ÉS ÉLET”, HOGY LEHETŐVÉ TEGYE HAZATÉRÉSÜNKET AZ ÖRÖK OTTHONBA.

A tengerészetben van egy gyakorlat: ha a hajó be akar futni a kikötőbe, már nem a hajó navigációs tisztjei irányítják azt, hanem a kikötő erre képzett emberei. Így hát az érkező hajó megáll a nyílt tengeren és várakozik, míg megkezdzi a műszakját a szárazföldi irányító csapat. Ünnepelesen köszöntik egymást, majd ezek átveszik a hajó irányítását, és beviszik a kikötőbe.

Az egyház végső úti célja Istennek országa, mely elküldte legilletékesebb képviselőjét, Istennek Szent Fiát, hogy az egyház hajóját az örök létezés kikötőjébe navigálja. Ő ismeri az utat, ismeri a veszélyeket és minden körülmény közepe segíthet. Ő az, aki biztosította egyházát: „És íme én tiveletek vagyok minden napon a világ végezetéig.” (Mt 28:20).

Mindkét idézett bibliai szöveg rendkívüli bátorítást tartalmaz sorsunk és életünk végcélját illetően. Mindnyájan utazók vagyunk, születésünk pillanatától mindaddig, míg visszatérünk a föld porába. A hívő ember tudja, hogy megjelenése a „lét tengerén” nem csupán/elsősorban a természeti törvényeknek tulajdonítható. Hisz a tanítványok is Jézus parancsára indultak a tengeri útra. Ugyanúgy az egész világegyetem – és mi is külön-külön – a Teremtő akaratára jelentünk meg a létezés tengerén. Akarta – lettünk.

Az utóbbi időben a tudomány – lévén, hogy rendelkezésére áll a kutatás megfelelő, nagy teljesítményű eszköztára – megpróbálja megfejteni az univerzum eredetét. Azonban a távoli múlt fűrkészése beleütközik az idő és a tér sorompóiba. A megfigyelő eszközök csak a Planck-határvonalig hatolhatnak, ami a tudósok szerint tőlünk 13,8 milliárdnyi fényév távolságra lehet. Ezen túl kell lennie a világegyetem eredetének, amiről viszont semmi biztosat nem tudunk, ha a tudományos megismerésre hagyatkozunk. Általánosan elfogadott a tudósok között az a feltételezés, hogy az univerzum önmagát teremtette meg a semmiből. A bibliai kinyilatkoztatás azonban ellentmond ennek az elképzelésnek, és megosztja velünk a világegyetem létrejöttének titkát, ami egy ősoznak köszönhető, és ez az ősozak az isteni akarat.

Sokan azt várták, hogy a Biblia rákényszerüljön arra, hogy lemondjon számos Istentől jövő kinyilatkoztatott igazságról, és elfogadja a tudomány fejlődésének újabb és újabb fokán megfogalmazott következtetéseit. A Biblia azonban megma-

radt a maga „merevségében”. Sőt, azt tapasztalhatják, hogy a tudomány az, amely kénytelen átvenni olyan bibliai fogalmakat, melyeket azelőtt hevesen cáfolt. Ilyen fogalmak például világunk kezdete és vége. Alig néhány évtizeddel ezelőtt a tudományos filozófia még azt állította, hogy a világegyetem örökkévaló, ugyanakkor a Biblia, amióta csak létezik, mindig is azt tanúsította, hogy volt egy kezdet és lesz egy vég.

A kommunizmus éveiben különböző tudománynépszerűsítő írások jelentek meg, amelyek célja nem csak a bibliai kijelentések cáfolása volt, hanem azok kigúnyolása is. Emlékszem az egyik ilyen könyv az akkori Tudományos Kiadó *Győz a tudás* elnevezésű sorozatában jelent meg. A Bibliával szembeni durva fölényeskedés hangnemében írták, és a Szentírásról azt állították, hogy lényegében a tudatlanság és miszticizmus szüleménye.

Nemrég olvastam egy érdekesítő, tudománynépszerűsítő művet. Címe: *Isten és a modern fizika*, szerzője pedig az a Paul Davies ismert fizikus, aki bár nem vallásos ember, mégis egyetért azzal, hogy tudományosan is elfogadható az a feltételezés, miszerint az univerzum keletkezésének oka Isten is lehet. Tény, hogy ma már a tudományos gondolkodás is használja a *világkezdet* és *világvég* fogalmát, és ugyanakkor azt is vallja, hogy a semmiből előálló mindenség kiváló oka az úgynevezett szingularitás (vagy ahogy mi mondanánk: csoda), ami csakis a természetfeletti megnyilvánulása lehet. A csodák a természetfeletti létezését bizonyítják.

Hogy megmaradjunk a vízi közlekedés hasonlatánál, mindannyiunk földi útjának van egy kezdete és egy vége, egy kiinduló pontja és egy végső célja annak akarata és terve szerint, aki minden létezés ősoka. Igaz ez mind az egyén, mind az összemberiség vonatkozásában. Mindennek, aminek kezdete volt, lesz vége is. Bolygónk olyan, mint egy kéklő könnyecsepp a sötét világmindenség hátterén, ha kozmikus távolságból tekintesz rá, mondta egykor egy asztronauta. A földgolyó az a hely ahol megjelent az élet és a tudat fénye, ugyanakkor itt játszódik le az univerzum legszörnyűbb drámája is. De csak ennek a földnek lesz része a partra jutás élményében, amikor utasaival megérkezik az örökké tartó dicsőség honába.

Több mint két és félmilliárd ember lakja bolygónkat. Történelmünk vége megoldást hoz majd minden emberi bajra, egyéni és kollektív tragédiára, azokéra, akik még életben lesznek, és azokéra is, akik már porrá lettek. Egy dicsőséges napon fog mindez bekövetkezni, amit a Biblia a vég napjának nevez. Isten világegyetemében célszerűség

uralkodik. Az emberi életnek is célja van, ami viszont csak a történelem utolsó fejezete után válik nyilvánvalóvá.

A Biblia szerint a történelem egy új teremtéssel fog véget érni, ami magában foglalja a feltámadást és az új élet kezdetét.

Megragadott egy másik híres amerikai fizikus, Franch Tipler *A hallhatatlanság fizikája* című könyve. Nem vallja magát kereszténynek, de a matematikai modellezés, saját számításai és tudományos következtetései alapján eljutott arra a meggyőződésre, hogy a holtak feltámadása nemcsak lehetséges, hanem szükségszerű esemény is lesz, függetlenül attól, hogy milyen mértékben vált az emberi test az enyészet martalékává. Mert a lényeg nem az életet hordozó anyagi test, hanem az *Élet könyve*, amiben az egyéni azonosság adatai és a megtett életút emlékei vannak tárolva. Szerinte, ha a tudomány eljut majd a megfelelő fejlettségi fokra, képes lesz az emberi lényt újra életre hívni mindazon információk alapján, melyek eredetileg a génállományában voltak. Ezek együtt – a leélt élet összes emlékével – őrzik és alkotják minden ember személyes azonosságát. Csak-hogy – vallja Franch Tipler – ehhez szinte végtelen mennyiségű energiára lenne szükség. Könyvéből következtetni lehet, hogy komolyan érdekli ez a biblikus témájú kérdéskör, annak dacára, hogy a tudomány annyi időn át lehetetlennek tartotta a feltámadást. Tudósunk viszont lehetségesnek hiszi – csak hallatlanul nagy idő és energia kell hozzá! Másképpen kifejezve: mindenhatóságra lenne szükség, melynek birtokába semmiképpen sem juthat az emberi faj, bármilyen fejlődési fokra is jusson a tudása. Ontológiai felépítésünkben adódóan emberi képességeinknek határai vannak, és ez alól a tudás sem kivétel.

Íme, a Biblia egy kinyilatkoztatott igazsága egy vonalban az emberi tudás felfedezésével. A tudomány alapja az empirikus (tapasztalati, kísérleti) megismerés, a hité pedig a kinyilatkozás útján való ismeret. Az egyik szüntelen változó, a másik egyszer és mindenkorra szóló, végleges igazság.

Figyelemre méltó, hogy nem csak a kezdetre vonatkozóan tapasztalható közeledés a tudományos és a bibliai világkép között, hanem az összemberiség útjának végéről is. Nem az egyéni végekre gondolunk tehát, hanem az emberi civilizációnak, az emberi történelemnek a végére. Egy biztos: ma már a tudomány is – a Bibliával egybehangzóan – ugyanazt állítja: világunknak vége lesz.

**AZ IDŐK
JELEI
FORRAI
LÁZAR**

MOST MÁR A TUDOMÁNY KÉPVISELŐI HIRDETIK HANGOSABBAN A VÉGET, HANGOSABBAN, MINT A KERESZTÉNY KÖZÖSSÉGEK, AMELYEK OKULTAK AZ AZONNALI ELJÖVETEL KÉT ÉVEZREDES VÁRÁSÁBÓL, ÍGY HÁT INKÁBB HALLGATNAK – A PÁNIK-KELTÉST KERÜLENŐ.

2014. szeptember 13-án Ferenc pápa látogatást tett Olaszország legnagyobb katonai temetőjében, amely a Redipuglia várban található. A több mint százezer elesett olasz katona emlékére tartott beszédében szóvá tette azt a mérhetetlen sok gyilkosságot, öldöklést, népirtást és rombolást, ami napjainkban is zajlik az arab világban és a föld más helyein. Szerinte már megkezdődött a harmadik világháború. A keresztényeket azonban ez nem kell, hogy megrémítse, hiszen a vég közeledtének jelei bontakoznak ki előttünk. Vége lesz a szenvedésnek is, hogy helyét átvegye az örök boldogság.

A Biblia ellentmondásos képet vetít elénk a vég idejéről: a világosság és a sötétség furcsa módon együtt van, nyilván mindkettő átvitt értelemben. A Biblia két szöveghelyére gondolunk, melyek egyike Dániel próféta könyvében található: a 12. fejezet 3. verse. Ez arról szól, hogy az ismeret fénye megnövekszik, és a tudás nagy lesz; Ézsaiás próféta könyve 60. fejezetében viszont egészen más képet fest világunk mai állapotáról: „Mert íme sötétség borítja a földet, és éjszaka a népeket...”

Az ellentmondás nyilvánvaló: egyfelől az ismeret eljut a legmagasabb csúcokra. És valóban, a tudomány fejlődése káprázatos utat tett meg. Oly mélyen behatolt a természet titkaiba, hogy a megismerhető világ határát ostromolja, már-már érintkezik a metafizikával (a nem fizikai valósággal). Például egy olyan tudományos állítás, miszerint az anyagi világ a semmiből jött létre, eddigi logikánkkal elfogadhatatlan. Ez metafizikai tétel! Bár ilyen magaslatoakra jutott az ismeret, földünket mégis erkölcsi és lelki sötétség borítja – a Teremtő ismeretét illetően. És itt nem akármilyen megismerésről van szó, hanem Isten csodatevő erejének a megtapasztalásáról. Ez az erő nemcsak az ember külvilágában művel csodákat, hanem sokkal inkább bensőnkben, lényünk legmélyén. Ha megrögzött gonoszból önfeláldozó, jóságos ember lesz, egyértelműen a benne végbement csodát – a mutációt – bizonyítja. Valaki hatott a gondolkodására, a génjeire. Az ilyen csodaszerű átváltozás azt bizonyítja, hogy ímhol a jóság hatalma, mely munkálkodni kíván bennünk.

Ilyen értelemben „borítja sötétség a földet”. Még a bármely valláshoz tartozó hívők is hitük ellenére, és olykor hitvallásuk nevében követik el a sötétség tetteit. A bennünk rejlő árnyoldal (a Biblia ezt bűnnek nevezi) okozza ezt az érthetetlen viselkedésmódot, hogy végül is az emberiség megsemmisíti önmagát. Mert a bűn lényege a pusztítás és az önpusztítás.

A tudomány is ilyen megközelítésben látja az emberi civilizáció lehetséges és nagyon valószínű végét. Az idők jelei is – azaz ez emberi társadalmunkat fenyegető veszélyek is – ebbe az irányba mutatnak. Egyesek ezek közül közvetve járulhatnak hozzá a világ végéhez, mások közvetlenül okozhatják azt. Ugyanakkor a világvégnek lehetnek olyan előidéző okai is, amelyek függetlenek az embertől. Nem az ember váltja ki őket, ezért ellenük nem tehet semmit, de világméretű katasztrófákat idézhetnek elő, kiszámíthatatlan következményekkel. De a világ végét maga az ember is előidézheti.

Például nem tőlünk függenek olyan természeti jelenségek, mint a hatalmas égi testek földi becsapódásai, a pusztító napkitörések, a többszörös epicentrummal rendelkező hatalmas földrengések, az óriás vulkánkitörések, amelyek előidézhetik a jégkorszak beálltát – hogy csak néhányat említsünk e katasztrófák közül.

Másfelől meg kell említenünk az emberi működés áldatlan következményeként a katasztrófális klímaváltozást, a talaj termőképességének megromlását, az ivóvíztartalék elapadását, a szuper-gyilkos vírusok megjelenését, a megsemmisítő világháborút és még sok más.

Az emberiség végső összeomlásának perspektívájával rémítő történelmi út tárgyilagos megítélése alapvetően megváltoztatta magatartásunkat a vég gondolatával szemben: most már a tudomány képviselői hirdetik hangosabban a véget, hangosabban, mint a keresztény közösségek, amelyek okultak az azonnali eljövétel két évezredes várásából, így hát inkább hallgatnak – a pánikkeltést kerülendő. A jelenlegi fásult lelkiállapotból a vég híre nem rázna fel senkit.

Egy biztos: Isten felügyeli a történelem menetét, melynek kibontakozása az Ő terve szerint történik. A bibliai jóvendölések beteljesedése kétséget kizáróan tanúsítja ezt. Bár titokteljes, ahogy a történelem habzó áradatát az örökkévalóság révébe terelgeti, mindig a leghatékonyabban végzi feladatát. Ő tesz majd pontot az élet tengerén való utazásunk végére – hogy annál az allegorikus képnél maradjak, amellyel e végről szóló elmélkedésemet elkezdtem.

Az tehát boldog bizonyosságunk, hogy célunk van: a túlsó partra jutni! Az, aki akarata szerint életre hívott, vár is ránk a túlsó parton. Az utazás nem cél önmagában, ha az Úr parancsára indulunk el. ■

Forrai Lázár, nyugalmazott lelkipásztor

A BIBLIA ELLENTMONDÁSOS KÉPET VETÍT ELÉNK A VÉG IDEJÉRŐL: A VILÁGOSSÁG ÉS A SÖTÉTSÉG FURCSA MÓDON EGYÜTT VAN, NYILVÁN MINDKETTŐ ÁTVITT ÉRTELEMBEN. DÁNIEL 12: 3 ARRÓL SZÓL, HOGY AZ ISMERET FÉNYE MEGNÖVEKSZIK, ÉS A TUDÁS NAGY LESZ; ÉZSAIÁS 60:1-3 VERSEI VISZONT AZ ISMERET HIÁNYÁT LEPLÉZIK LE.

AZ APOKALIPTIKUS PRÓFÉCIÁK EREDETE (III): ZAKARIÁS APOKALIPSZISE (II)

Az alábbiakban folytatjuk Zakariás apokalipszisének elemzését, a könyv utolsó fejezeteire összpontosítva (Zakariás 9:1–14:21). Ez a szakasz két jövendölést, valamint egy meghatározó, a lelkipásztori világra utaló expresszív képeket felsorakoztató beszédet tartalmaz. Ezen irodalmi egységek közötti kapcsolat a következőképpen vázolható:

A. Zakariás 9:1–11:3 | Júda közvetlen jövőjére vonatkozó prófécia

B. 11:4–17 | Több pásztor – egyetlen nyáj

A'. 12:1–14:21 | Júda távoli jövőjére vonatkozó prófécia [„azon a napon”]

A formai szempont, mely az A és az A' szakaszt megkülönbözteti egymástól, az „azon a napon” kifejezés jelenléte. Habár mindkét prófécia a *masa* – „jövendölés” – műszó vezet be, az idő-szegmens tekintetében különböznek egymástól. Míg Zakariás 9:1–11:3-ban az üzenet Júda közeli jövőjére vonatkozó helyzeteket vázol fel, addig Zakariás 12:1–14:21-ben az üzenet „az Úr napjához” társított valóságot mutatja be. Ezt az A' szakaszban az „azon a napon” időjelölő szintagma kitaró ismétlése hangsúlyozza (12:3, 4, 6, 8, 9, 11; 13:1, 2, 4; 12:6, 8, 9, 13, 20, 21).

Egy előbbi tanulmányunkban jeleztük, hogy lehetséges a kapcsolat Zakariás könyve első része és Dániel könyve között. Ezúttal meg kell jegyeznünk, hogy Zakariás könyve második része – és főleg a fentebb vázolt A' szakasz profetikus diskurzusa – intertextuális kapcsolatokat feltételez Jóel apokalipszisével. A továbbiakban felsoroljuk azokat az elemeket, amelyek „az Úr napja” (Zakariás 14:1, 3) előtti, alatti és az azt követő apokaliptikus eseményeket alkotják.

„Az Úr napját” megelőző apokaliptikus események

Jóel könyvéhez hasonlóan, Zakariás apokalipszise lelki ébredést jövendöl „a Dávid házában és Jeruzsálem lakosain”, ami a Szentlélek kiáradása eredményeképpen következik be (vö. Jóel 3:1 [2:28]; Zakariás 12:10)¹. Mi több, mindkét könyvben a lelki megújulás profétai szolgálatot feltételez. Ha Jóel a profétai ajándék megnyilvánulásának eszményét hangsúlyozza „minden teremtmény” esetében, Zakariás egy mellékes hatásra – éspedig a profétai ajándék meghamisítására – hívja fel a figyelmet. A Zakariás 12:10–13:6 versei által felölelt társadalmi-történelmi kontextus betekintést nyújt a hiteles és a hamis prófécia közötti konfliktus világába. A hiteles prófécia az A' szakasz

szervezője képviseli, akinek visszautasítását és sértéseket kellett elszenvednie kortársaitól. A hamis prófécia képviselői a hazug jövendőmondók, akiket helyi elismerésnek örvendő, „fertelmes lélek” serkent munkára (13:2).

A nemzet lelki megújulása egy több szakaszos folyamat, mely a Lélek kitöltésekor kezdődik el. Az új impulzus hatása kezdetben testületi sírásban ölt formát. Mindenki sír: férfiak és nők, Júda minden családjá, Dávid, Nátán, Lévi és Sémei házában nemzetsége, és „a többi nemzetségek mind” (Zakariás 12:12–14).² A lelki ébredés folytatásaként a királyi család és Jeruzsálem lakói fellépnek „a bűn és a tisztátalanság ellen” (Zakariás 13:1), majd felszámolják a bálványokat és a hamis prófétákat. Ez utóbbiakat maguk a szüleik büntetik meg, akik lemondanak a hiteles prófécia hamisítványairól.³ Végül a folyamat a nép és Isten közt megszakadt kapcsolat újralétesítésével ér véget, a két fél párbeszédet folytat egymással: „Ő segítségül hívja az én nevemet, és én felelni fogok néki; ezt mondom: Népem ó! Ő pedig ezt mondja: Az Úr az én Istenem!”⁴

Zakariás apokalipszise szerint a nemzeti lelki megújulás társadalmi és politikai kontextusát fegyveres konfliktusok jelölik. Ahhoz, hogy a lelki ébredés talaján szolgáló apokaliptikus keret hangsúlyozza, az A' szakasz szervezője ismételtlen utal a tényre, hogy Jeruzsálem központi helyet foglal majd el egy jövőbeni eszkatologikus konfliktusban. A „programbeszéd” a következő kijelentéssel kezdődik: „Íme, én részegítő pohárrá teszem Jeruzsálemet minden körülötte való népnek; Júdának is az lesz, amikor ostromolják Jeruzsálemet” (Zakariás 12:2), majd megismétli Jeruzsálem bekerítésének motívumát: „összegyűl ellene a föld minden pogánya” (3. vers); „és azon a napon lesz, hogy kész leszek elveszteni minden pogányt, aki Jeruzsálemre támad” (9. vers); „minden népet ütközetre gyűjtök Jeruzsálemhez” (14:2). Júda és lakói úgy vannak bemutatva, mint akiknek aktív szerepük van a leírt katonai összeadásokban, dicsekedvén „Júda fejedelmeinek” bátorságával (12:6) „Jeruzsálem lakosainak” (8. vers) és „Dávid házában” (8. vers). Mindezek ellenére, sem a bátor cselekedetek, sem a nemzeti megújulás nyújtotta biztos fellépés nem vethet véget az emberi veszteségeknek. Ellenkezőleg, elkerülhetetlenek lesznek: „A két rész kivágattatik azon és meghal, de a harmadik megmarad rajta” (13:8; vö. 14:2).

AZ ÚR
NAPJA
DANIEL
OLARIU

Az „Úr napjával” párhuzamos események

Az „Úr napjára” Jeruzsálemre és lakóira nézve válságos időben kerül sor. Formai szempontból a szerző az alábbi kifejezések által a paruszia jelenlétére utal: „Íme, eljön az Úr napja...” (14:1); „mert eljön az Úr...” (3. vers); „azon a napon az Olajfák hegyére veti lábait” (4. vers). Figyelembe véve ezeket a mutatókat, levonhatjuk a következtetést, hogy Zakariás 14:1 verse a szöveg egy újabb alegységét különíti el, amelynek témája az advent körüli események bemutatása. Az „Úr napja” a szabadulás napja Júda maradéka számára, maga „az Úr harcol azok ellen a népek ellen” (3. vers).

A prófétai szöveg a továbbiakban egy újszerű szempontot említ meg: az Úr megjelenésének helyszínét, éspedig az Olajfák hegyét (4. vers). Megjelenése ebben a földrajzi térségben egy újabb „kivándorlást” készít elő a megszorongott maradék számára. A szerző szerint ez a pillanat meg egyezik az Úr megjelenésének pillanatával: „Bizony eljő az Úr, az én Istenem, és minden szent vele” (5. vers).⁵

Jóel apokalipsziséhez hasonlóan az Úr eljövételének a természet világában is visszhangja lesz: „És úgy lesz azon a napon: Nem lesz világosság, a ragyogó testek összezsugorodnak.” (6. vers). Mindezek ellenére a természetben bekövetkezett változások rövid ideig tartanak, mindössze kizárólag az advent napjára korlátozódnak. Ebben az értelemben a szerző megjegyzi, hogy „világosság lesz az estvének idején” (7. vers).

Az „Úr napjának” hatásai

Az A` szövegegység tartós változásokat is említ az „Úr napja” alkalmával. Jeruzsálemből „élő vizek” forrásai áramlanak, és egyenlő mértékben táplálják kelet és nyugat tengereit. Az átalakulás folyamatos, „nyárban és télen is úgy lesz” (14:8). Jeruzsálem és lakói újra békének örvendenek, „nem éri őket többé pusztulás, és bátorságban lakoznak”, a város „felmagasztaltatik” (10–11. vers). Az egész ország megtapasztalja a bőséget, és olyan lesz, mint a Jordán síksága (10. vers).

A legfontosabb átalakulás az Úr királyként való megjelenése. Az új világrendnek egyetemes és kizárólagos jellege van: „És az Úr lesz az egész földnek királya, e napon egy Úr lesz, és a neve is egy” (9. vers). A Nagy Uralkodó egyetemes imádat tárgya: a maradék minden egyes tagja imádják Őt – a Júdabeliek is, és a Jeruzsálem ellen felsorakozók is. Minden dolog újrendeződése egy a tisztátalanság fertőzésétől mentes szertartást eredményez, az eszkatologikus várakozás eszménye képezvén az idilli, szent tér kialakítását: „Azon a napon a lovak csengettyűin is ez lesz: Az Úrnak szenteltetett” (20. vers).

Következtetések

Amint az a mellékelt táblázatból is kitűnik, a Zakariás 12:1-től 14:21-ig terjedő szakasz apokaliptikus szövege többszörös összefüggést tár fel Jóel 2:28–3:21-ig terjedő

szakaszával. E nyelvészeti és tematikai intertextuális kapcsolatok halmozott hatása azt sugallja, hogy az A` szakasz szerzője nyilvánvaló módon felhasználta Jóel könyvének fentebb említett szakaszát. Nem túlzás azt állítani, hogy az előbbi szerkezete az utóbbiét utánozza. Természetesen, bizonyos elemek részletesebben kidolgozottabbak, értelmezettek, mintegy annak az elvnek a bizonyítékaként, hogy a Szentírás saját magát magyarázza.

E tekintetben megemlítendő, hogy mindkét apokalipszisben jelen vannak a természeti jelenségek képezte jelek. Jóelnél ezek két külön szakaszt jelölnek a vég idején, éspedig az „Úr napját” megelőző események szakaszát (3:4[2:31]), valamint ennek tényleges megvalósulását ([3]:14–15). Ezzel ellentétben, az A` szakaszban a jelek csak az utolsó pillanatra utalnak. Mi több, a jóeli kijelentés bizonyos egezetikai kétértelműségeket teremt: a nap, a hold és a csillagok elsötétedése állandó lesz? A jelenségből az égitestek eltűnésére kell következtetnünk? E szövegrész első magyarázója a legnagyobb valószínűséggel az A` szakasz szerzője, aki szerint – egy nappalon belül a nap határozza meg a világosságot, a hold és a csillagok pedig az éjszakát – az égitestek elsötétedése azt feltételezi, hogy nem lesz sem nappal, sem éjszaka”. Továbbá a szerző megjegyzi, hogy a jelenség a természetestől való eltérést feltételez, de mindössze rövid ideig, mivel „világosság lesz az estvének idején” (14:7).

Ezenfelül Isten kijelentése, hogy tudniillik „kiöntöm lelkemet minden testre” (2:28), újból felkeltette az A` szakasz szerzőjének figyelmét. A Szentlélek jelenlétére vonatkozó nyelvezet egyetemes jelleget hordoz, és feltételezhető, hogy a szerző megpróbálta megmagyarázni a „minden testre” kifejezés értelmét, mely kizárólag a „Dávid házára” és „Jeruzsálem lakóira” vonatkozik (Zakariás 12:10). Más szavakkal, amit sejteni lehetett Jóel próféciájának kontextusából, az világossá vált Zakariásnál, hogy megértsük: kire vonatkozik a prófétai kijelentés.

A „lelkemet” szó valószínűleg további kétértelműséget teremtett a szerző elméjében. Végül is mit feltételez a Szentlélek jelenléte? Jóel szerint a prófétálás ajándékával megáldott személyek különleges profetikus *érzék(ek)*kel rendelkeznek: jövendölnek, álmokat látnak, látomásaik vannak. Ezzel ellentétben, az A` szakasz szerzője a Szentlélek jelenlétét bizonyító profetikus *ítélőképességre* helyezi a hangsúlyt. Ezt a szempontot bőven kifejti Zakariás könyve 12:10–13:6 szakasza, mely kiemeli, hogy a Szentlélek kiadása Isten keyelme és könyörületessége lelkének kiadása (12:10), jelenléte pedig a hamis próféták és fertelmes lelkek eltávolítását eredményezi (13:2).

A Szentlélek kitöltetésének eseménye különleges besorolást kap az A` szakasz apokaliptikus szövegében. Ha Jóel könyvében az esemény pontosan az apokalipszis előtt következik be, Zakariásnál az eseményt előbb egy kontextus írja körül, amely nem más, mint Jeruzsálem ostroma. Az időrendi újraszerveződés magától értetődő módon adja

annak lehetőségét, hogy árnyalatnyi különbségek legyenek az értelmezések között: míg Jóelnél a lelki megújulás külső tényezőktől független, addig Zakariásnál jelen vannak a társadalmi-történelmi feltételek jelentette faktorok.

Különbség a két apokalipszis között továbbá az is, ahogyan mindkettő az idegenek szerepéhez viszonyul. Jól szerint a dolgok újrendszerezése Jeruzsálemnek kizárólagos státuszt kölcsönöz. Nemcsak hogy „idegenek nem vonulnak át többé rajta” (3:17), hanem meg is marad a város „nemzetségről nemzetségre” (19. vers), ellentétben a szomszédos országokkal, mint például Egyiptommal vagy Edommal, mely pusztasággá válik. Összehasonlításuképpen, Zakariás könyvében az A` szakasz az egyetemességet hangsúlyozza, jelezvén, hogy a népek közül is ugyanúgy megáll majd egy maradék, mint Júda esetében. A népek maradéka azt a megbízatást kapja, hogy felmenjen Jeruzsálembe (14:16–17), megtartsa a sátorok ünnepét (16, 19), és „a Királynak, a Seregek Urának” hódoljon (17. vers). Ellenkező esetben Isten csapása éri (17–19)⁶. ■

Daniel Olariu, az óhéber nyelv és az Ótestamentum tanára, Adventus Egyetem, Cernica

1. A két szövegrész irodalmi szempontból a „Lélek kitöltése” kifejezés révén áll kapcsolatban egymással. Lehetséges, hogy Zakariásnál a Jól könyvére, pontosabban a Szentlélek jelenléte ígéreteré történő utalás egyfajta

Biblián belüli szövegértelmezés, mely tisztázza a jóeli „Én Lelkem” kifejezés értelmét, magyarázó, kiegészítő szavak használata által: „a kegyelemnek és könyörületeségnek lelke” (Zakariás 12:10). Továbbá a „minden testre” szókapcsolat által sugallt egyetemességet Zakariás kizárólag csak „a Dávid házára” és „Jeruzsálem lakóira” vonatkoztatja.

2. A „feleségeik is külön” kifejezés szövegbe való beékelése – miután megtörtént Júda családjainak felsorolása – a lelki megújulás egyetemes jellegét hangsúlyozza. Továbbá Júda családjainak kifejezett említése valószínűleg azt a célt szolgálta, hogy a lelki reform nagyságát emelje ki, tudniillik előkelő, nemes családokról van szó: „Dávid háza” – királyi család; „Nátán háza” – a próféták; „Lévi háza” – a papi kaszt; valamint „Sémei háza” – királyi tanácsosok. „A többi nemzetségek mind” kifejezés a népesség többi részére vonatkozik, azokra az emberekre, akik nem tűnnek ki különösebb társadalmi státuszuknak köszönhetően. A nemi és társadalmi különbségeket egyesítő egyetemesség motívuma Jól 2:28–29 verseiben is hangsúlyt kap.

3. Az információ, mely szerint a hamis próféták „szörös ruhákba öltözködtek”, hogy ezzel megtéveszték a sokaságot (Zakariás 13:5), közvetetten egyfajta messianisztikus várakozásra utal, mely hasonlatos ahhoz, amit az a sejtetés sugall, hogy „Illés, a próféta” el lesz küldve, „mielőtt eljön az Úrnak nagy és félelmetes napja” (Malakiás 4:5). Ez a szövegek közötti kapcsolat arra utal, hogy apokaliptikus forrongás jellemezte az Illés öltöztetést utánzó hamis prófétákat. A szörös ruhába való öltözés célja az volt, hogy hirdesse az „Úr napjának” közeli vagy akár azonnali eljövését.

4. Vesd össze Jól 3:5 (2:32) versének hasonló nyelvezetével.

5. A szentekre történő utalás valószínűleg az első bibliai hivatkozás arra, hogy az Urat eljövetelekor angyalok fogják kísérni. Lásd Dániel 8:13 versét, ahol egy szentek között folytatott párbeszéd van bemutatva. Az egyik szentnek a neve is meg van említve: Gábiel (16. vers).

6. Jól apokalipsziséhez hasonlóan Zakariás könyvének A` szakaszában a dolgok újra rendezése nem feltételezi a föld megsemmisítését majd újbóli benépesítését, hanem csupán az Isten népét veszélyeztető ellenség elpusztítását.

Nyelvészeti és intertextuális kapcsolatok Jól és Zakariás apokalipszisei között

#	Jól	Zakariás
1.	„Kiöntöm lelkemet [...]” (2:28)	„Kiöntöm a kegyelemnek és könyörületeségnek lelkét” (12:10)
2.	„[...] minden testre [...]” (2:28)	„A Dávid házára és Jeruzsálem lakosaira [...]” (12:10)
3.	„[...] fiaitok és leányaitok [...]”; „[...] szolgálókra és szolgálóleányokra [...]” (2:28–29)	„[...] házának nemzetsége, feleségeik is külön [...]” (12:12–14)
4.	„[...] prófétálnak a ti fiaitok és leányaitok [...]” (2:28)	„És úgy lesz, ha prófétálni fog még valaki, azt mondják annak az ő apja és anyja, az ő szülői: Ne élj, mert hazugságot szóltál az Úr nevében! És általverik őt az ő apja és anyja, az ő szülői, az ő prófétálása közben.” (13:3)
5.	„[...] ifjaitok pedig látomásokat látnak” (2:28)	„És azon a napon megszegyenülnek a próféták, ki-ki az ő látása miatt az ő prófétálásaik közben, és nem öltözködnek szörös ruhába, hogy hazudjanak.” (13:4)
6.	„De mindaz, aki az Úrnak nevét hívja segítségül [...]” „[...] akiket elhív az Úr.” (2:32)	„Ő segítségül hívja az én nevemet, és én felelni fogok néki. Ezt mondom: Népem ő! Ő pedig ezt mondja: Az Úr az én Istenem!” (13:9)
7.	„[...] a megszabadultak közt [...]” (2:32)	„[...] de a harmadik megmarad rajta.” (13:9) „[...] de a nép maradéka nem gyomláztatik ki a városból.” (14:2)
8.	„Egybegyűjtöm akkor mind a pogányokat [...]” (3:2)	„Mert minden népet ütközetre gyűjtök [...]” (14:2)
9.	„[...] az Úr az ő népének oltalma és az Izráel fiainak erőssége!” (3:16)	„Mert eljön az Úr, és harcol azok ellen a népek ellen, amint harcolt vala ama napon, a harcnak napján.” (14:3)
10.	„A nap és hold elsötétednek; a csillagok bevonják fényüket.” (3:15)	„És úgy lesz azon a napon: Nem lesz világosság, a ragyogó testek összezsugorodnak. De lesz egy nap, amelyet az Úr tud, se nappal, se éjszaka, és világosság lesz az estvének idején.” (14:6–7)
11.	„[...] és szentté lészen Jeruzsálem [...]” (3:17)	„Azon a napon a lovak csengettyűin is ez lesz: Az Úrnak szenteltetett. [...]” (14:20)
12.	„[...] és idegenek nem vonulnak át többé rajta.” (3:17)	„Aki megmaradnak mindama népek közül [...] esztendőről esztendőre mind felmennek [...]” (14:16, vö. 17–18 versekkel)
13.	„[...] forrás fakad az Úrnak házából, és megöntözi a Sittimnek völgyét.” (3:18)	„És e napon lesz, hogy élő vizek jönek ki Jeruzsálemből [...]” (14:8)

GONOSZ FARKASOK EVANGÉLIUMA

Pál apostol említést tesz az egyházra leselkedő „gonosz farkasokról”, akik nem jelentenek veszélyt az egyházon kívüli személyekre, vagy azokra, akik nem ismerik az igazságot. E „ragadozók” célja követőket szerezni maguknak, „pártokat” alkotni az egyházon belül. E „reformátorok” által hirdetett ártalmas elméleteknek két szélsőséges megnyilatkozása van: az egyik az extrém liberalizmus, mely Isten kegyelmét kicsapongásra cseréli fel, ledöntve hitvallásunk „határköveit”; a másik pedig a szélsőséges, radikális konzervativizmus, amelynek követői azt állítják magukról, hogy a Maradék Egyház „romolhatatlan” igazságainak őrizői, a Maradék Maradéka, mely tépdesi az egyházat és szervezetét, és nincs más evangéliumuk és létérdekük, mint az egyház negatív – legtöbb esetben negatívnak vélt – dolgaira fókuszálni.

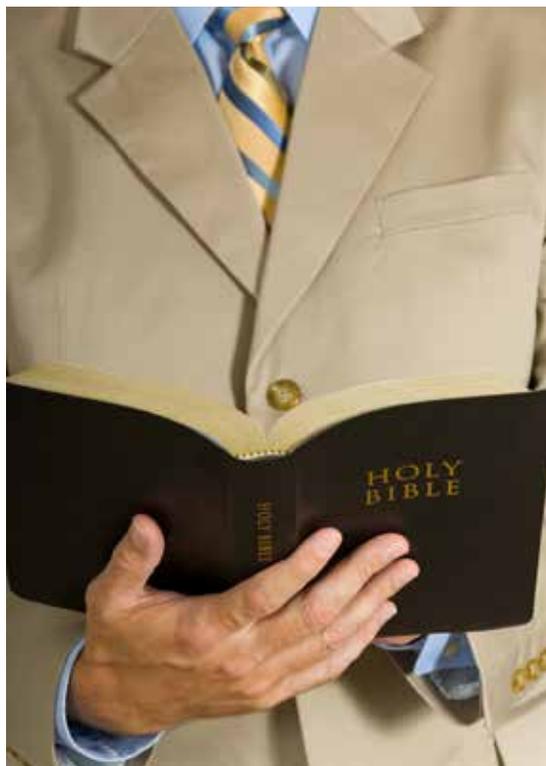
Az **első csoport**, amelyet be szeretnénk mutatni, a „liberális gonosz farkasok” csoportja, melynek tagjai azt prédikálnak, ami nekik tetszik, és amit az emberek hallani szeretnének, hogy ily módon különböző előnyökhöz jussanak, és főleg népszerűsége tegyenek szert. Nagy mértékben módosítanak a biztonságot nyújtó, körülmények

függvényében nem változó evangéliumon, egyenesen a „genetikai állományát” változtatják meg, és teszik ezt az ilyen típusú prédikátorok, de az őket hallgató hívők is, akik igénylik ezeket az üzeneteket. Számos probléma, amivel gyülekezeteinkben találkozunk, azért jelenhetett meg, mert nincsen egészséges igehirdetésünk. Az adventista prédikációnak háromdimenziósnak kell lennie, azaz: biblikusnak, profetikusnak és igaznak.

Csalódottan állapítjuk meg, hogy a „prédikáció” csak néha kezdődik a Bibliából történő felolvasással (hogy a Profétaság Lelkéről ne is beszéljünk), és akkor is csak ürügyként, majd utána emberi vélemények felsorolása következik, filozófusoktól, íróktól idéznek, elbeszéléseket, anekdotákat, szemléltetéseket mondanak el, és személyes következtetéseket vonnak le. Az ilyen fajta prédikációk a legjobb esetben is csak történelem-, filozófia-, pszichológia- vagy logikaórákhoz hasonlítanak. Ennek a típusú beszédnek nincs értelme egy gyülekezetben, mivel mindazok, akiket a fentebb említett tudományok érdekelnek, más intézmények falai között mélyülhetnek el igazán bennük, sokkal felkészültebb szakemberek irányítása alatt. A legsúlyosabb viszont az, hogy a Bibliát szokványos könyvként mutatják be, az igazságot mint egy intellektuális tantárgyat, melyből hiányzik Isten ereje. Ezért nincs semmilyen hatásuk ezeknek a prédikációknak, és nem érnek el nagy változásokat az emberek életében. A bűnösök tovább alszanak Sionban, biztosak lévén abban, hogy lelkileg rendben van az életük, közben vesztükbe rohannak, álmokba, képzelt mesékbe ringatva magukat. Az igazság az, hogy az embereknek is tetszik ez a megalkuvásszerű állapot, és olyan tanítókat „alkotnak” maguknak, akik azt prédikálják, ami nekik tetszik.

Egy ilyen igehirdetés után a megalkuvó ember elégedetten távozik a gyülekezetből, mivel meghallgatta Isten „Igjét”, nyugodt a lelkiismerete és kevés a vágya, hogy bármit is változtasson az életén. Az őszinte ember azonban zavartan és csalódottan távozik. Miért is jöjjön el a következő istentiszteletre? Mi a különbség Platón, Arisztotelész vagy más bölcselők elméletei és Isten Bibliában bemutatott tanításai között? Miért hallgasson továbbra is tanítómeséket, amelyek nem változtatják meg gyökeresen az életet, hanem mindössze szép eszményeknek bizonyulnak? Miért hallgasson olyan üzenetet, amelyet sem a prédikáció

A LEGSÚLYOSABB AZ, HOGY A BIBLIÁT SZOKVÁNYOS KÖNYVKÉNT MUTATJÁK BE, AZ IGAZSÁGOT MINT EGY INTELLEKTUÁLIS TANTÁRGYAT, MELYBŐL HIÁNYZIK ISTEN EREJE. EZÉRT NINCS SEMMILYEN HATÁSUK EZEKNEK A PRÉDIKÁCIÓKNAK, ÉS NEM ÉRNEK EL NAGY VÁLTOZÁSOKAT AZ EMBEREK ÉLETÉBEN.

kálója, sem a hozzá hasonlók nem hisznek és nem alkalmaznak életükben? Nem egyfajta politika ez is, amelyben az embereket a legszentebb szavakkal vezetik félre? Miért kövessenek figyelemmel értelmetlen, sztereotip programokat és szertartásokat? Csak azért, hogy megőrüljenek és lelki szempontból tudathasadásokká váljanak?

A „liberális gonosz farkasok” tevékenységére válaszként megjelent a másik csoport, amely az „igazságért” harcol: ők alkotják a „radikális, szélsőséges gonosz farkasok” csoportját. Szeretnénk a folytatásban erről a második kategóriáról beszélni, mivel azt tapasztaljuk, hogy az utóbbi időben egyre több ilyen „apostol” jelent meg, aki senkinek sem ad számot semmiről, nyíltan bírálja az Adventista Egyházat, megalapozott és alaptalan vádakkal illeti, Babilon-egyháznak nevezi, mégis ragaszkodik ahhoz, hogy ennek az egyháznak maradjon a tagja.

A közvetlen, határozott és karizmatikus üzeneteknek nagyon erős hatásuk van a gyülekezet számos tagjára, pontosabban azokra, akik őszinték, de naivak, valamint azokra is, akik nem tanulmányozzák a Bibliát és a Próféta-ság Lelkének írásait, vagy legalábbis nem tisztességes szándékkal teszik ezt. Bárhol jelennek meg, lelki mozgalmat, érdekfeszítő beszélgetéseket és látszólagos lelki ébredést keltenek életre, de miután elmennek, (anyagi és hittani szempontból) becsapott embereket, szét-húzást, egyház elleni lázadást, zavart és csüggedést hagynak maguk mögött. Való igaz, az egyházban vannak problémák, amelyekre a Biblia és a Próféta-ság Lelke is rámutat, de ha ezekből kiindulva olyan következtetéseket vonunk le, hogy „az egyház hitehagyottá vált”, „nem méltó a bizalomra” és „nővére Babilonnak”, akkor ez azt jelenti, hogy elég komoly problémával állunk szemben.

E szélsőséges-radikális, olykor fanatizmusba torkolló áramlatokkal kapcsolatban maga a Próféta-ság Lelke – amellyel ezen önjelölt apostolok sokszor visszaélnék, palástként használva fel a hármas angyali üzenet adventista nyelvezetét – nyújt értékes tanácsokat, amelyeket az alábbiakban szeretnénk bemutatni olvasóinknak.

Az egyház nem Babilon!

A próféciákból egyértelműen kiderül a Maradék és Babilon közötti különbség (Jelenések 12:17; 14:12; 14:6–12; 18:1–4). Ha az egyház Babilon lenne, vagy annak kiegészítése, hogyan hirdeti mégis azt, hogy sürgősen el kell hagynunk Babilont? A jövődölések nem említenek egy mást, a Maradékból kiváló egyházat. Csak a Maradék van és Babilon, annak minden ágazatával. A Maradék számára Krisztus üzenete a Hű Tanú

üzenete Jelenések 3:14–21 verseiben, a Babilonnak küldött üzenet pedig Jelenések 14:6–10 és Jelenések 18:1–4 verseiben olvasható. A két üzenetet és a két entitást egyáltalán nem szabad összevetészenünk!

Az ihletés nagyon világosan kijelenti, hogy a Hetednap Adventista Egyház – erényeivel és hiányosságaival együtt – nem Babilon vagy annak része: „Akik azt állítják, hogy a hetednap adventista gyülekezetek Babilont vagy annak egy részét képezik, jobban tennék, ha otthon maradnának. Álljanak meg és elmélkedjenek azon, hogy mi az az üzenet, amelyet hirdetniünk kell ebben az időben. Ahelyett, hogy isteni eszközökkel dolgoznának azon, hogy felkészítsék a népet az Úr napjára, ők inkább a testvérek vádlójához csatlakoznak, aki ellenük panaszkodik Isten előtt éjjel és nappal. Sátán eszközei alattomosan mozgásba lendültek, és arra ihlettek egyes embereket, hogy a gonosz egyfajta szövetségébe tömörüljenek, és ily módon Isten népet zaklassák, félrevezessék, zavart keltsenek körében. Az egész világ ellenséges lesz a hetednap adventistákkal szemben, mivel nem tisztelik a pápaságot, és nem fogadják el a vasárnapot mint imádati napot, e keresztényellenes hatalom intézményét. Sátán célja elsöpörni a föld színéről az adventistákat, hogy világ feletti hatalmát többé senki se firtassa.” – Ellen White, *A Maradék és az Adventista Egyház jövője*, 27. o.

Istentől „egyénilag” elhívott, a szervezetre nézve ellenséges apostolok

Egyre több olyan prédikátor van közöttünk és a világhálón, aki azt állítja magáról, hogy közvetlenül Isten hívta el a szolgálatra, így nincs szüksége az egyház akkreditációjára ebben a tekintetben. Illés és Keresztelő János szerepében tetszelgnek, gátlástalanul vagy álcázottan bírálják az egyházat, mivel az szerintük túlságosan korrump és bűnös ahhoz, hogy alá vessék magukat szabályzatának és fegyelmezésének. Mi több, ezek az önjelölt apostolok azt a gondolatot hangsúlyozzák, hogy amint közeledünk a véghez, minden ember bármiféle szervezettől, egyháztól függetlenül fog cselekedni, következésképpen bármit mond és tesz az egyház, azt az illetők szíjáján keresztül kell megvizsgálni.

ELLENSÉGESKEDÉS ÉS ALREFORM IONICA HERLEA

„MERT ÉN TUDOM AZT, HOGY AZ ÉN ELTÁVOZÁSOM UTÁN JÖNNEK TI KÖZÉTEK GONOSZ FARKASOK, KIK NEM KEDVEZNEK A NYÁJNAK. SŐT TI MAGATOK KÖZÜL IS TÁMADNÁK FÉRFIAK, KIK FONÁK DOLGOKAT BESZÉLNEK, HOGY A TANÍTVÁNYOKAT MAGUK UTÁN VONJÁK. AZÉRT VIGYÁZZATOK, MEGEMLÉKEZVÉN ARRÓL, HOGY ÉN HÁROM ESZTENDEIG ÉJJEL ÉS NAPPAL MEG NEM SZÜNTEK KÖNNYHULLÁSSAL INTENI MINDENKIT.” (APCSÉL 20:29–31)

„AZ ÁLREFORMNAK MEGVAN AZ A FÉLELMETES HATÁSA, HOGY ELTÉRÍTI A LELKEKET A BIBLIA ÉS A PRÓFÉTASÁG LELKE ÁLTAL ISMERT EGYETLEN REFORMTÓL, ÉSPEDIG A SZÍV ÚJJÁSZÜLETÉSÉTŐL, A JELLEM ÁTALAKULÁSÁTÓL, AZ ÉLET MEGSZENTELŐDÉSÉTŐL, AZ ÍTÉLET ÜNNEPÉLYES PILLANATÁRA VALÓ FELKÉSZÜLÉSTŐL. EZEKET SZÉTHÚZÁSSAL, MEGOSZTÁSSAL HELYETTESÍTI...” (BIZONYSÁGTÉTELEK, 3. KÖT., 428. O.).

E gondolatokkal kapcsolatban mondta Ellen White: „Az Úr világossága szerint sokan fogják majd azt vallani magukról, hogy különleges világosságot kaptak Istentől. Kísérletet fognak tenni mások vezetésére, és félreértett kötelességérzetből olyan munkába kezdenek, melyet Isten soha nem bízott rájuk” (*Szemelvények*, 2. köt., 72. o.).

„Tartsuk szorosan a gyeplőt, hogy ne hulljon szét a szervezet, melyet bölcs, gondos munkával építettek fel. Nem szabad most szabad kezét adni a rendzavar elemeinek, akik meg szeretnék kapartani a mű vezetését.

Néhányan felvetették a gondolatot, hogy mivel közeledünk az idők végéhez, Isten minden gyermeke bármiféle vallásos szervezettől függetlenül fog munkálkodni, holott az Úr utasított engem, hogy ebben a munkában olyan nincs, hogy mindenki független legyen.” (*Bizonyságtételek*, 9. köt., 257–258. o.).

Ugyancsak a szervezettel kapcsolatban olvasuk a *Prófétaság Lelkében*: „Mondom nektek, testvéreim, az Úrnak szervezett testülete van, melyen keresztül végzi munkáját... Amikor valaki távol tartja magát (elhúzódik, eltávolodik) Isten parancsolattartó népének szervezett testületétől, amikor emberi mércéje alapján kezdi mérlegelni az egyházat, és pálcát tör Isten egyháza felett, akkor tudhatjátok, hogy Isten nem vezeti őt. Helytelen úton jár” (*Szemelvények*, 3. köt., 17–18. o.).

Az egyedül dolgozó, mindenfajta kötelezettségtől mentes prédikátorokról, akik senkinek sem adnak számot, de akik az egyház bizonyos tagjainak figyelmét és támogatását élvezik, Ellen White a következőt mondta: „Amikor előállnak emberek, akik azt állítják magukról, hogy üzenetük van az Úr részéről, de ahelyett hogy e világ sötétségének fejedelmei ellen harcolnának, inkább külön kört alkotnak maguk számára, és fegyvereiket a küzdelmes egyház ellen fordítják, akkor tartsátok távol magatokat tőlük!” (*Review and Herald*, 1893. október 17., 19–23. o.).

A törvényeskedő reformizmus hirdetése

Számos reformra buzdító prédikáció gyülekezeteinkben reformista hangvételű (itt most nem valamely felekezetre utalunk, hanem egyfajta lelkelvű). Szúklátókörűség, merevség, túlzott („összevont szemöldökű”) komolyság, ami mennydörgésként zúdul alá a szószékről a hallgatóság felé (mint egykor a Sínai-hegyről), azt a benyomást keltve, hogy a „tisztá”, rég feledésbe merült evangélium újra feltámad a jelenlévők között. Nagy különbség van azonban reformizmus és reform között. Az előbbi farizeusi szabályokra támaszkodik, amelyeknek nincsen más rendeltetésük, mint saját feddhetetlenségük megszabása, amelyben Krisztus csupán névlegesen van jelen. Ezzel ellentétben az igazi lelki reform a megtérés lényeges kérdéseit érinti, szeretettel, figyelembe véve az ember értelmi változásra való képességét. A megszentelődés nem a hívő érdeme. Élete Krisztus szeretete révén és a Vele való állandó kapcsolatnak köszönhetően válik igazgá.

A reformizmusról a következőt olvassuk a *Bizonyságtételekben*: „A reformizmus a rossz résszel kezd. A szív személyes megújulása fölé helyezi magát. A mennyei ítélőszék felé haladva azt állítja, hogy ő a karmester, aki megadja mások megújulásának hangját, ritmusát, árnyalatát...” (2. köt., 686. o.). Ily módon megérthetjük, hogy miért bizonyulnak ezek az egyházzal és saját gyermekeikkel merev emberek szélhámósoknak (családjukban erőszakosak, állandóan veszekszenek, a gyülekezetben feszültséget keltenek, negativisták, kíméletlen bírálók, gonoszak, makacsok, szúklátókörűek, másokkal szemben türelmetlenek, tisztességtelenek, haszonlesők, hiányzik belőlük a szeretet), ugyanakkor szentekként és hitújítókként tetszelegnek, akik másokra is rá akarják kényszeríteni elméleteiket és meglátásaikat.

„Az álreformnak megvan az a félelmetes hatása, hogy eltéríti a lelkeket a Biblia és a Prófétaság Lelke által ismert egyetlen reformtól, és pedig a szív újjászületésétől, a jellem átalakulásától, az élet megszentelődésétől, az ítélet ünnepélyes pillanatára való felkészüléstől. Ezeket széthúzással, megosztással helyettesíti, amely a testvérek vádolásán, bíráló lelkiütemen, a Bizonyságtételekkel való visszaélésen, az Isten által az egyházban meghatározott tekintélyek tagadásán, nyílt vagy leplezett zendüléseken alapszik, azok ellen, akik a vezetés felelősségét hordozzák” (*Bizonyságtételek*, 3. köt., 428. o.).

Az egyház céltalanul bolyong, irányt tévesztett 1888 után

A „tisztá hit védelmező úttörőiként” tetszelgők „nehézfegyverzetének” egyike az, hogy 1888-

ban az egyház elutasította Isten üzenetét, teljesen irányt tévesztve. Számos könyv jelent meg, amely nyomatékot ad e „nyugtalan” véleményeknek. Igaz, hogy az egyház sohasem volt tökéletes, és követett el hibákat, amiket nem tagadhatunk. Mindezek ellenére azonban nem szeretnénk elharmkodott következtetéseket levonni, és ezzel lejártni az egyházat és megbízatását.

Az akkori és mostani adventisták számára a csapdát annak a veszélye és ténye képezte, hogy nagyobb jelentőséget tulajdonítottak a Törvénynek, mint Krisztusnak. Miután évekig a Törvényről prédikáltak, elég nehéz volt elfogadniuk a gondolatot, hogy eltávolodtak Krisztustól, és törvényeskedőkkel váltak. Ellen White – 1888 után – ezt a tendenciát látva, olyan könyvek megírásába kezdett, amelyek középpontjában sokkal inkább Krisztus és élete áll: *Jézushoz vezető út* (1892), *Gondolatok a Hegyibeszédről* (1896), *Jézus élete* (1898), *Krisztus példázatai* (1900), valamint az *A nagy Orvos lábnyomán* (1905) első fejezetei. Sok úttörőben – azokban az években – nem tudatosodott, hogy Isten változást szeretne azáltal, hogy nagyobb hangsúlyt helyezzenek Krisztusra. Az összes gond ellenére azonban Ellen White sohasem járatta le az egyházat, és nem állította, hogy Isten elhagyta volna, vagy hogy elbukott volna, vagy hitehagyottá vált volna.

1875-ben írta: „Amikor a Generál Konferencia határozatait gyakorlatba ültetik, a személyes függetlenséget és ítéletet nem szabad megtartani, hanem el kell azt vetni.” (*Bizonyságtételek*, 3. köt., 492. o.). Egyesek erre viszont azt fogják mondani, hogy Ellen White később megváltoztatta a véleményét a Generál Konferenciával kapcsolatosan. Igaz, hogy voltak jól meghatározott alkalmak és rövid időszakok, amikor Ellen White nem ismerte el a Generál Konferencia határozatait Isten „hangjaként”, prófétanőnk azonban mindvégig támogatta a Generál Konferenciát és szervezetét.

1909-ben a következőket írta: „Isten úgy határozott, hogy amikor egyházának a világ minden tájáról érkezett képviselői a Generál Konferencia ülészeit találkoznak, tekintéllyel rendelkezzenek” (*Bizonyságtételek*, 9. köt., 261. o.). Isten az Ő egyházára különleges tekintélyt és hatalmat ruházott, amit senkinek sem áll jogában figyelmen kívül hagyni” (1911-AA, 164. o.). Láthatjuk, hogy az „idő” tényező megváltoztatja a helyzetet. 1875-ben Ellen White egyfajta álláspontot képviselt, 1895-ben, 1896-ban, 1898-ban és 1901 elején azonban gyökeresen megváltoztatta a szemléletét 1875-höz képest. A Generál Konferencia 1901-es ülészeke után azonban, a vezetőség és a végrehajtás szintjén történt változások

nyomán újra az 1875-ös álláspontját vallja. 1909-ben és 1911-ben egyértelműen az 1875-ös véleményét képviseli. Az „idő” tényező néha egyenesen döntő fontosságú, az a pillanat, amikor a prófeta valami fontosat mond. Egy bizonyos időben tett kijelentés máskor érvényét veszítheti.

Ellen White tehát megfeddte az egyházat tévedései miatt, azt viszont nem állította, hogy elbukott volna, hitehagyottá, bizalomra méltatlanná, menthetetlenné vált volna. Nem volt annyira „gonosz” és türelmetlen az egyházzal, mint a mai vádoló „apostolok”. Következésképpen továbbra is az egyház tagja maradt; nem vált kötekedő vádlójává, hanem szüntelenül feddte, figyelmeztette, ugyanakkor vigasztalta, bátorította, és megoldásokat kínált fel problémáira.

Munkájuk hatása

Bármerre járnak a „szélsőséges gonosz farkasok”, tevékenységük hatása meglátszik: csüggedés, az egyházba és szervezetébe vetett bizalom elvesztése, a tizedek és adományok eltérítése, szakadár elszigetelődések, lelki vérszegénység, évekig elhúzódó konfliktusos állapotok, negativista, bíráló lelkület, széthúzás, pártokra szakadás, az ifjúság elvesztése, álszentség, ravaszság, gonoszság, a gyülekezeteket csalódottan elhagyó tagok, a *Bizonyságtételek*be vetett bizalom elvesztése, és végül az egyház halála.

Megoldások a két szélsőségre. Következtetések.

Fenyeget a veszély, hogy elveszítjük azonosságunkat. Ez az állapot nagy mértékben annak tulajdonítható, hogy sokan közülünk filozofikus-evangelikus módon prédikálnak. A „jó” tanítások nem elegendők, ha nem a szentélyre vagy az adventre vonatkozó látomások prizmján keresztül értelmezzük azokat. Profetikus egyház vagyunk, nem csupán egy a sok egyház közül. Ha már nem hiszünk ezt, akkor az adventizmusnak semmilyen relevanciája nincs többé. A másik „féltekén” a kapukat rángatja a radikális adventista szektaszellem és nihilizmus, amely sok embert elragad közülünk. Az egyház bűnlajstromának felsorolása és bírálata nem oldja meg a meglévő gondokat, hanem inkább egy démoni törvényeskedésbe taszít, ami nem tesz egyebet, mint még jobban megkeményít. Meg kell találnunk az egyensúly állapotát. A megoldás: a Krisztus-központú, szeretetteljes, adventista „génállományra” épülő igehirdetés, a hiteles keresztény életmód, valamint a vágy, hogy bizonyosságot tegyünk Krisztusról. Ez fog felébreszteni minket és másokat is! Ez készít fel Megváltónk eljövételének nagy napjára! ■

MEG KELL TALÁL-
NUNK AZ EGYEN-
SÚLY ÁLLAPOTÁT.
A MEGOLDÁS:
A KRISZTUS-
KÖZPONTÚ,
SZERETETTELJES,
ADVENTISTA
„GÉNÁLLOMÁNYRA”
ÉPÜLŐ IGEHIR-
DETÉS, A HITELES
KERESZTÉNY
ÉLETMÓD, VALA-
MINT A VÁGY,
HOGY BIZONY-
SÁGOT TEGYÜNK
KRISZTURÓL.
EZ FOG FELÉB-
RESZTENI MINKET
ÉS MÁSOKAT IS!
EZ KÉSZÍT FEL
MEGVÁLTÓNK
ELJÖVETELÉNEK
NAGY NAPJÁRA!

A HIT HARCA

Ha nem tévedek, 1994-ben történt. A kolozsvári Răstășan Petru és Valeria nemrég keresztelkedett meg a román ajkú adventista gyülekezetben. Lelkipásztoruk Chețan Emil testvér volt.

„Furcsa álmom volt” – mesélte Răstășan testvér. – „Megpróbáltam felmászni egy meredek sziklán, de nem sikerült. Megjelent mellettem Chețan testvér, és azonnal felmászott a csúcsra. »Chețan testvér!« – kiáltottam. – »Hogy lehetséges, hogy ön idősebb nálam, mégis feljutott a hegy csúcsára, míg nekem minden erőfeszitésem ellenére sem sikerül?« »Teljes erőddel bele kell kapaszkodnod a Sziklába! Csakis így fog sikerülni!« – válaszolta a lelkipásztor.

2018 közepén járunk, és egyre közelebb van Jézus visszajövele. Azt kell viszont tapasztalnom, hogy évről évre, nemzedékről nemzedékre mind jobban gyengül a hit az adventet várók szívében. Hiába a sok szombati és internetről letölthető prédikáció, a mindenki számára hozzáférhető lelki témájú irodalom, a szüleinkéhez, nagyszüleinkéhez képest összehasonlíthatatlanul jobb életkörülmények, mégis egyre vérszegényebbek vagyunk lelkileg!

Mi ennek a magyarázata? A Szentlélek fokozatosan gyengülő befolyása... Pedig a Szentlélek az egyedüli, aki életet és erőt önthet az életünkbe. Miért nem érezteti jelenlétét, mint „az elmúlt korokban”? A legvilágosabb választ e rendkívül fontos kérdésre 2017-es bibliatanulmányunk negyedik évnegyedének december 16-i leckéjében találtam meg. Ebből idézek: „A keresztényeket fel kell világosítani az elvárásokról, nekik maguknak pedig akarniuk kell engedelmeskedni ezeknek az elvárásoknak, majd pedig igényelniük kell az engedelmességhez nélkülözhetetlen erőt.”

Az idézett kijelentés tulajdonképpen arra mutat rá, hogy gyakorlati szempontból mit jelent elfogadni Jézus Krisztust Urunknak és személyes Megváltónknak. Ez a hit általi megigazulás a gyakorlatban. Hol talál rajtunk Sátán támadási felületet? A szombatiskolában szüntelenül hallgatjuk és ismételtetjük Jézus tanításait. A világhálón a legidősebb és legrelevánsabb prédikációkat követjük figyelemmel. Él még bennünk a vágy, hogy engedelmeskedjünk drága Üdvözítőnknek. És? Csupán ennyi? Az élet úgy zajlik tovább, ahogy eddig: inkább lefele a lejtőn, mint felfelé. Mi történik? Hol tévedünk?

Sátán azzal vezet meg bennünket, hogy meggyőző: ne vesztegessük az időt azzal, hogy vágyainkat az Úr elé hozzuk. Enélkül a Szentlélek nem lehet jelen az életünkben, és mintha a csontjaink is megszáradtak volna... akár Ezékiel látomásában (Ezékiel 37:1–11).

Răstășan Petru testvér tudatában volt annak, hogy növekednie kell lelkileg, tudta, hogy fel kell másznia a sziklafalon, de az túl magas és meredek volt számára (Zsoltárok 61:2–3). Az Úr azonban az Ő könyörületességében feltárta előtte a titkot: ima által szorosabban bele kell kapaszkodnia Jézusba, hogy megfelelhessen Igéje kéréseinek. Másképpen hogy juthatunk el „mindnyájan az

Isten Fiában való hitnek és az Ő megismerésének egységére, érett férfiúságra, a Krisztus teljességével ékeskedő kornak mértékére”? (Efézus 4:13). Urunk, segíts nekünk is, hogy vágyakozzunk a Szentlélek általi győzelemre, és ne a saját erőnkben bízunk!

Nem tudom, hogy nektek, kedves olvasók, mi a véleményetek a Cheţan Emil testvér nemzedékéről. Cheţan testvér már nincs az élők sorában, pár évvel ezelőtt megpihent az Űrban. Az én véleményem az, hogy az előző nemzedék híveiben erősebb volt az Isten segítségétől való függőség érzése. Az Ige kéréseinek teljesítése képezte életük fő célját, és ehhez ima által Isten segítségét kérték. Nem saját magukban bíztak, ahogy a jelek szerint a most élő nemzedék képviselői. Talán a nagyobb próbák és a kommunista üldözés miatt... 1989-ben a legtöbb adventista gyülekezet hétközi imaórákat tartott, amelyeken nagyon sokan vettek részt, mára azonban elveszett az Isten segítségével szükségének érzete. A „balga szüzek” csoportja folyamatosan növekszik.

Mit teszünk mi? Hogyan tudatosulhat bennünk, hogy életbe vágó módon szükségünk van a Szentlélek segítségére? Egy nap feltettem magamban a kérdést: Miért van az, hogy néha ég bennem a vágy, hogy imádkozzak, máskor viszont egyáltalán nem imádkoznék? A válasz a következő: amikor emberileg kilátástalan helyzetekbe kerülök, egész nap imádkoznék, de amikor nem vagyok tudatában a problémáimnak, vagy amikor nem tűnik sürgősnek egy-egy helyzet megoldása, nemigen vágyom a fohászodásra. De volt-e egyáltalán olyan napja az életemnek, amikor ne lett volna szükségem az Űr segítségére? Nem, nem volt egyetlen ilyen napom sem. És íme, miért nem volt: nap mint nap, minden pillanatban csupán egy lépésre van tőlem a halál! Ez mindenkünk sorsa, az enyém, a tied és minden emberé! Következésképpen minden nap, minden pillanatban késznek kell lennem elhagyni ezt a világot és megállni Krisztus ítélőszéke előtt. Valaki ezt nagyon realista módon fogalmazta meg: „Úgy éljünk, mintha minden nap az utolsó napunk lenne ezen a földön, és az első a mennyben!”

Aztán ott van a családom. A feleségem és a gyermekeim. Jóbként kell gondjukat viselnem és vigyáznom rájuk. A testvéreim, rokonaim, akik közül sokan nem hisznek és a vesztük felé haladnak. Akár most is Jézus lába elé vetném magam, hogy esdekelyek érettük! De mi a helyzet a lelkeszi kerületemhez tartozó gyermekekkel, fiatalokkal, felnőttekkel, idős hittestvérekkel, mindenikük a maga nehézségeivel, gondjaival, kísértéseivel? És

legnehezebb kötelességem: elvinni testvéreimmel a Jézus általi üdvösség és a jelenvaló igazság ismeretét a „fehér területekre”, a bűnben élő emberekhez! Naponta voltak tehát emberileg megvalósíthatatlan feladataim, mégsem siettem imádkozni! Miért?

Azt hiszem, becsapott Sátán, megvakított, hogy ne legyek tudatában valós állapotomnak! Nem látjuk, hogy teljes mértékben Isten azonnali segítségétől függünk, hiszen „ma van az üdvösség napja” számunkra és mindenki számára. A holnap – nagyon jól tudjuk – nem a miénk. Sátán azonban félrevezet és elhiteti velünk, hogy ez nem így van!

Mit tegyek, hogy többé ne téveszthesen meg? Imádkoztam, hogy találjak egy működőképes megoldást erre a kérdésre. És íme, mit teszek: felírom a határidőnaplómba, hogy a mai napon milyen, emberileg, Isten segítségével megoldhatatlan nehézségeim vannak. Majd sorolom: életem, jellemem tökéletesítése, a saját és a családom üdvössége, lelkeszi szolgálatom, az evangélium hirdetése, különböző projektek, stb. Ő, igen, van, miért imádkoznom, hiszen Tőle elszakadva semmi maradandót nem tehetek (János 15:5).

Fohászom és vágyam 2018-ra a következő: „Uram, Jézusom, Megmentőm! Ne engedd meg többé Sátánnak, hogy becsapjon! Segíts naponta felismernem reménytelen állapotomat, és teljes erőmmel beléd, a Sziklába kapaszkodnom! Adj indíttatást, hogy imádkozzak, és kegyelmed és segítségéd révén győzelemre jussak, hisz más út amúgy sincs számomra, bármennyire is szeretném! Segíts naponta megharcolnom a hit nemes harcát, nekem, családomnak és gyülekezetemnek. Köszönöm, hogy szeretsz és meghallgatsz, drága Üdvözítőm!”

Neked is ez a vágyad? Van-e egyáltalán a hitnek egy másfajta harca, mint az, hogy megismerjük Isten Igéjének kéréseit, vágyakozzunk azok teljesítésére és kérjük mindehhez a Szentlélek erejét? Isten örök Szava mondja: „Harcold meg a hitnek szép harcát, nyerd el az örök életet, amelyre hívatattál...” (1Timótheus 6:12).

Törekedj naponta arra, hogy megértsd a helyzetet, mely emberileg reménytelen. Kapaszkodj teljes erőddel nap mint nap a Sziklába, te, családod és gyülekezeted! ■

BIZTONSÁGBAN A SZIKLÁN IOAN GRAMA

„HARCOLD MEG A HITNEK SZÉP HARCÁT, NYERD EL AZ ÖRÖK ÉLETET, AMELYRE HÍVATTATTÁL...”
(1TIMÓTHEUS 6:12)

ՀԱՅ ԵՐԵՎԱՆ

JÉZUS JÖN

Romániai Magyar Adventisták II. Kongresszusa

2018. szeptember 29.

9:30 órakor a kolozsvári „Speranța” Pünkösdistá Imaházban
(Siretului utca, 10. szám)

SZITNA KÚTJA

A „történelmi” adventizmust napjainkban különböző független áramlatok, csoportok képviselik, amelyek fokozzák propagandájukat az egyház tagjai között, hogy visszatérjék a „régí ösvényekre”. De melyek is ezek a „régí ösvények”? Egyesek számára „régí útjaink” az 1896 előtti non-trinitarianizmushoz való visszatérést jelentik; mások számára az 1950-es évek előtti (sőt, 1843 előtti) úttörő profetikusan értelmezésekhez való visszatérést. Vannak, akik 1888-ban látják a kritikus időpontot, és szerintük ez az egyház lelki megújulásának a kulcsa. Némelyek véleménye alapján egyházunk 1957 előtti teológiáját kellene folytatnunk.

A történelmi adventizmus összes változatában a következő közös elemeket különböztetjük meg:

1. Annak hite, hogy az adventisták a teljes igazságot megkapták az 1844 utáni nemzedék életében, Ellen White kinyilatkoztatásai által, és elítélendő bármely változás a doktrína, az elvek, a teológia és egyházi gyakorlat terén. (az „Omega-hitehagyás”).
2. Annak hite, hogy az övek az utolsó szó a teológiában, a Szentírásnak, White testvérnő írásainak értelmezésében és minden más területen, amelyre utalnak (történelem, tudomány, stb.).
3. Zavar az alapvető doktrínák és a teológiai vélemények, a tartós értékek és az értéktelen dolgok között.
4. Az igaz hit „próbáinak” kötelezővé tétele, túl a mindenki által elismert hitalapelveken. Ha nem ismered el különleges kinyilatkoztatásukat, elveszettnek ítélik meg.
5. Kritikus hűtlen magatartás az egyház többi részével, de főleg az egyház vezetőségével szemben, amelyet nem tisztelnek, fegyelmezetlenek vele szemben és rosszindulatú gyanakvással viszonyulnak hozzá. Állandóan rossz – valós vagy elképzelt – híreket terjesztenek, és áruházzal, az ellenséggel való lepaktálással gyanúsítják az egyház vezetőit, mindenütt jezsuita kémeket látnak, stb.
6. Az adventista hit utolsó képviselőinek hiszik magukat (a maradék maradékának!), próféták szerepében tetszelegnek, akik figyelmeztetik az egyházat, állandóan áldozatokként állítják be magukat, Jézushoz és a régmúlt korok prófétáihoz hasonlítva magukat, akiket elutasított és vértanúságra juttatott Izrael.
7. Propagandaszerű írásai tele vannak vastagított és nagy betűkkel, nyelvezetük erőszakos-ságot sugall – fennhangon szól az olvasóhoz –, tartalmuk pedig fehér-fekete: rossz fiúk és jó fiúk. Gyöngédségről, toleranciáról, megértésről, árnyalatokról szó sem lehet.

A történelmi adventizmus kiemelten hirdeti az utolsó nemzedék teológiáját, mely magában foglalja azt a hitet, hogy Krisztus a testet öltés által elesett (bűnös) emberi természetünket örökölte; és hogy ebben a természetben győzedelmeskedett, és számunkra nemcsak üdvözítő áldozat, hanem tökéletes példakép is. Ily módon hangsúlyozzák annak lehetőségét – mely egyben kötelességünk is –, hogy tökéletesek, bűn nélküliek lehetünk, amilyen Jézus is volt. Szükséges, hogy az Úr eljövetelekor élő nemzedék győztes nemzedék legyen, amilyenek a Jelenések könyve is bemutatja őt.

Az evangélikusokkal folytatott párbeszéd (1955–1956)

Amikor a történelmi adventizmus hívei bizonyos, 1957 után az egyház kiadványaiban és az adventista oktatási intézményekben kialakult teológiai értelmezésekre utalnak, az „új teológia” néven említik. Az „új teológia” kifejezés megjelenésére az evangélikusok és adventisták közötti történelmi párbeszéd szolgált.

Az evangélikalizmus felekezeti áramlat, mely a protestáns lelki újjáébredések nyomán jelent meg, a pietizmus, kálvinizmus (presbiterianizmus és puritanizmus), baptizmus, metodizmus, diszpenzacionalizmus és pünkösddizmus kombinációja. Az 1951-ben alakult Evangélikus Világszövetség ma körülbelül 600 millió hívőt számlál 129 országban, mintegy 100 nemzetközi szervezettel a háta mögött.¹

Az evangélikusok – legalábbis azok, akiknek volt fogalmuk az adventisták létezéséről – elfogultan viszonyultak az adventistákhoz. Előítéleteiket részben az előző években kiadott adventista folyóiratok táplálták, valamint bizonyos hitehagyott adventisták írásai.² Ebből az okból kifolyólag az adventistákat csak „felekezetenek” tartották (eretnek szektának).

A RÉGÍ ÖSVÉNYEK FLORIN LAIU

„IZSÁK SZOLGÁI
PEDIG ÁSNAK VALA
A VÖLGYBEN, ÉS ÉLŐ
VÍZNEK FORRÁSÁRA
AKADÁNAK OTT.
GÉRÁR PÁSZTORAI
PEDIG VERSENGÉ-
NEK IZSÁK PÁSZTO-
RAIVAL, MONDVÁN:
MIÉNK A VÍZ. EZÉRT
NEVEZÉ A KÚTNAK
NEVÉT ÉSZEKNEK,
MIVELHOGY CIVA-
KODTAK VALA Ő
VELE. MÁS KUTAT IS
ÁSNÁK ÉS AZON
IS VERSENGÉNEK,
AZÉRT ANNAK NEVÉT
SZITNÁNAK NEVEZÉ.”
(1MÓZES 26:19–21)

WALTER MARTIN
1960-BAN PUBLI-
KÁLTA *THE TRUTH
ABOUT SEVENTH-
DAYS ADVENTISM*
CÍMŰ KÖNYVÉT
(AZ IGAZSÁG
A HETEDNAPI
ADVENTISTÁK-
RÓL). „KIS MEG-
JEGYZÉSEKKEL”
AZ EVANGÉLIKUSOK
ELISMERTÉK,
HOGY AZ ADVEN-
TISTA EGYHÁZ
EVANGÉLIKUS
TESTVÉREGYHÁZ
(NEM PEDIG
ERETNEK SZEKTA
VAGY FELEKEZET),
MELY RENDEL-
KEZIK A LÉNYE-
GES ÜDVÖZÍTŐ
IGAZSÁGGAL.

1949-ben egy evangélikus lelkipásztor, aki egyik rádióműsorában a *Rómabeliekhez írt levél*-hez fűzött magyarázatokat, meglepődötten tapasztalta, hogy egy adventista személy (Toby E. Unruh, a Pennsylvania Egyházterület elnöke) értékeli a véleményét. Az említett prédikátor – név szerint Donald G. Barnhouse (1895–1960) – presbiteriánus lelkész-teológus volt, az *Eternity* című keresztény újság alapítója, akinek erős előítéletei voltak az adventistákkal szemben, többek közt úgy tudta róluk, hogy törvénytelenek. Válaszként Unruh elküldte neki a *Steps to Christ* (Jézushoz vezető út) c. könyvünket. Miután elolvasta, Barnhouse azonnal recenziót írt a könyvről, amelyben azt állította, hogy tele van eretnekséggel és sátáni tévedésekkel. E primitív, igazságtalan választól megundorodva, Unruh nem folytatta a párbeszédet Barnhouse-szal.

Időközben Barnhouse megadta Unruh nevét egyik evangélikus munkatársának, Walter Martinnek, aki éppen könyvet írt az adventista hitalapelvek ellen. Walter R. Martin (1928–1989) baptista lelkipásztor volt, a Keresztény Kutatóintézet alapítója, akinek szakterülete a keresztény apologetika volt. Személyisége félelmetes volt, akár egy vádat képviselő ügyészé; a felekezettel szemben mozgalom „keresztapjaként” ismerték. Hogy pontosan megismerje hitalapelveinket, Martin megkérte Unruh-ot, hogy bocsásson rendelkezésére reprezentatív könyveket, és szervezzen meg egy találkozót a kiemelkedő adventista apologetákkal, akik válaszolhatnak a kérdéseire.

Martin megkapta a kért könyveket, valamint a lehetőséget, hogy találkozhasson a Generál Konferencia vezetőivel. Magával vitt egy bibliai ógörög-szakértő professzort is (George Cannon), és megjelent a Generál Konferencia székhelyén Takoma Parkban, Washington DC-ben. Unruh mellett – aki a moderátori szerepet töltötte be a találkozón – az adventista házigazdák a következő személyek voltak:

1. Walter E. Read (1883–1976), teológus, igazgató
2. LeRoy E. Froom (1890–1974), szerkesztő, igazgató, apologeta, történész, a terjedelmes *Prophetic Faith of Our Fathers* és a *Conditional Faith of Our Fathers* című művek szerzője. Jelentős írása továbbá *A Szentlélek eljövetele* című könyve, mely Ellen White írásai mellett jelentős mértékben hozzájárult ahhoz, hogy elfogadjuk a Szentlélek isteni személy voltát.
3. Roy Allan Anderson (1895–1985), ausztrál lelkipásztor, evangélista, teológus, igazgató, a *Dániel próféciáinak felfedezése* és a *Jelenések könyvének felfedezése* című könyv szerzője.³

Néhány hetes, adventistákkal folytatott teológiai értekezést követően Martin meggyőződött arról, hogy tévesen ítélte meg az adventistákat és nevezte őket eretnek szektának. Következtetését Barnhouse-nak is megírta, hozzátéve, hogy Unruh-ot igazságtalanul sértette meg. Barnhouse – megbánva előző magatartását – meghívta saját, Doylestown-i házába (Pennsylvania) a fentebb említett értekezlet összes résztvevőjét. A találkozón Barnhouse bocsánatot kért Unruh-tól, és mennyei viláosságáért és testvéri lelkületért imádkozott. Az említettek mellett jelen volt még Donald Barnhouse (id. Barnhouse fia), Billy Graham teológus tanácsadója, valamint Russel Hitt, az *Eternity* napilap főszerkesztője.

A párbeszéd hosszabb ideig folytatódott Doylestownban, és a tanácskozás során Barnhouse és fia meggyőződött arról, hogy tévesen ítélték meg az adventistákat. Ifjú Barnhouse arra biztatta az édesapját, hogy bármi áron publikálja következtetéseit az *Eternity* hasábjain, ami meg is történt. Ezt követően az *Eternity*-ben részletesen megjelent a Jézus mennyei szentélyben végzett főpapi szolgálatáról szóló adventista hitalapelv is.

Az 1955–1956-os években folytatott felekezetközi párbeszédnek fontos történelmi jelentősége volt, nemcsak ami az adventisták és az evangélikusok közötti dialógust, hanem ami az apologetika és az adventista teológia fejlődését is illeti. Az adventistákat elfogadták keresztény testvéreknek (amennyiben hitük megegyezik az említett adventista vezetőkével), az evangélikusok pedig bátorították az adventistákat, hogy publikálják a konferenciákon bemutatott tanulmányaikat, hogy nyilvánosan is válaszolhassanak az őket ért bírálatokra, s így szépítsék a világban róluk kialakult képet. Végül mindkét fél könyveket adott ki, amelyek a későbbiekben megváltoztatták az adventizmusról kialakult nyilvános megítélést.

Az adventisták előbb az evangélikusokkal folytatott párbeszéd során felmerült kérdésekre adott válaszait publikálták. A könyv megjelenése előtt a szóban forgó kérdéseket és válaszokat egy bizottság is elolvasta, melynek a Generál Konferencia képviselői is a tagjai voltak; majd elküldték a világ minden részén szolgálatot teljesítő adventista vezetőknek, akiknek kikérték a véleményét. 1957-ben – miután figyelembe vették az összes megjegyzést – *Seventh-day Adventists Answer Questions on Doctrine* (röv.: QOD) címmel megjelent a kézikönyv (A hetednapi adventisták válaszolnak a hitalapelvekre vonatkozó kérdésekre). Monumentális, tartalmilag is lenyűgöző munkáról van szó, amit sokan bíráltak igazságtalanul, habár lehet, hogy el sem olvasták a könyvet.

Walter Martin 1960-ban publikálta *The Truth About Seventh-days Adventism* című könyvét (Az igazság a hetednapi adventistákról). „Kis megjegyzésekkel” (a szombat, a vizsgálati ítélet, a feltételes halhatatlanság, a maradék és a prófétaság lelke) az evangélikusok elismerték, hogy az adventista egyház evangélikus testvéregyház (nem pedig eretnek szekta vagy felekezet), mely rendelkezik a lényeges üdvözítő igazsággal.

Mindkét könyv nagy port vert a környezetben, és megosztotta olvasóit. A QOD-ot értékelte az adventista teológiai környezet, és üdvözölte Martin és Barnhouse nyitását. Másrészt a könyv néma, de annál hangosabb szakadást idézett elő az adventizmusban. Martin könyve egyszerre keltett csodálkozást és okozott kellemetlenséget az evangélikus világban. Számos evangélikus vezető visszafogott maradt, egyesek elítélték a könyvet. Mindazonáltal a felekezetközi párbeszéd és az ennek nyomán született könyvek szerepe nyilvánvaló. Általuk az adventista hit sokkal ismertebb lett, és sokkal többet beszélgettek róla.

Megjegyzések és „alkudozások” (!?)

Tulajdonképpen semmiféle alkudozás nem volt az adventista és az evangélikus vezetők között. Minden a párbeszédre korlátozódott, amelyben az adventista vezetők a tőlük telhető legjobban mutatták be az adventista hitalapelveket, miközben megpróbálták válaszolni az evangélikusok előítéleteire és megjegyzéseire.

A legfontosabb hitalapelvek, amelyekkel szemben az evangélikusoknak kifogásaik voltak:

1. Az *üdvösség* nem csak *kegyelem* által lehetséges, hanem magában foglalja a Törvény iránti engedelmség cselekedeteit is. (Az adventisták valóban hisznek abban, hogy az Isten iránti engedelmség, a parancsolatok megtartása az üdvösség feltétele. Az üdvösség *csakis kegyelem* által nyerhető el, de a kegyelem magával hozza az erőt is Isten akaratának teljesítéséhez, nemcsak a megbocsátást és az üdvbizonyosságot [olcsó kegyelem]).
2. Krisztus nem örök Isten, hanem van kezdete. (A hetednapi adventisták valóban szentháromság-ellenesek voltak egészen az átmeneti nemzedékig [1896–1931]. Egyesek azt hitték, hogy Krisztus/Mihály volt az első teremtett angyal, a legtöbben azonban abban hittek, hogy fizikai értelemben is az Atyától született, még a világ megalapítása előtt. Habár a Krisztus teljes értékű istenségéről alkotott hetednapi adventista értelmezés időben alakult ki, az evangélikusoknak hozzáférésük volt a ré-

gebbi könyvekhez is, főleg Uriah Smith próféciamagyarázataihoz.)

3. A bűnért való *engesztelés* nem volt teljes a kereszten; tudniillik a Golgotán csupán az áldozathozatal történt meg, míg magára az engesztelésre a mennyben kerül sor, 1844 után. (Valóban ez volt a felfogása minden úttörőnknek O. R. L. Crosier 1847-ben írt tanulmánya óta.) Barnhouse azt mondta a szentély, az engesztelés és az ítélet adventista doktrínájáról, hogy „lapos, állott és nem jövedelmező” (*Eternity Extra*, 1956. szeptember, 4. o.).
4. Krisztus Urunk a testet öltéskor magára vette az elbukott ember *bűnös természetét*. (Az 1890 és 1957 között megjelent adventista írások valóban azt bizonyítják, hogy az evangélikusokkal folytatott párbeszéd idején ez volt az általánosan elfogadott adventista felfogás.)

Questions on Doctrine (QOD)

Ezekre a megjegyzésekre az Adventista Egyház képviselői azzal érveltek, hogy az egyház időközben meghaladta az elavult elméleteket, vagy hogy e vélemények közül némelyek csupán egy-egy vallási kisebbség keretein belül élnek tovább. A megjegyzésekre megfogalmazott válaszok részletesen benne vannak a QOD-ban. Mivel ez a könyv nincs meg anyanyelvünkön, az alábbiakban röviden bemutatjuk az adventista képviselők válaszait.

A **kegyelem**. A kegyelem általi üdvösségre vonatkozóan semmi sem változott. Mi azonban hiszünk, hogy a kegyelem nemcsak a megbocsátás, hanem a megszentelődés és a győzelemé is. A kegyelem nem ment fel az engedelmség alól, a jó cselekedetek végzésének és az Isten szerinti jellem kialakításának kötelezettsége alól, hanem ellenkezőleg: még nagyobb felelősséget ró és még nagyobb erőt bíz ránk (Tit 2:11–13; 1Kor 15:10)⁴. Mi különbséget teszünk a „Törvény cselekedetei” között (amelyeket Pál apostol megvet), mivel a zsidó és a judaizáló gondolkodásmód szerint ezek érdemszerző cselekedetek, ami ellentmondana Jézus egyedi érdemeinek. De mint a hit cselekedetei, ezek kötelezőek, lévén hogy a hit kifejezései és bizonyítékai (Róm 2:13; Gal 5:6; Jak 2:21–26), mindenféle érdem nélkül (Lk 17:10).

Krisztus öröktől fogva való létezése. Az 1956-os évkönyvben megtalálható hitvallásban még nincsen közvetlen és explicit utalás Krisztus öröktől fogva való létezésére.⁵ A hitvallás kifejezte az Istenség hármasságát, majd aláhúzta, hogy „Jézus Krisztus igaz Isten, aki ugyanolyan természettel és lényegiséggel rendelkezik, mint az

HA ANDREASEN
MEGBÉKÉLT
AZ EGYHÁZ
VEZETŐIVEL,
NEM UGYANEZ
TÖRTÉNT AZ Ő
KÖVETŐIVEL
IS. MÁSFELŐL
ANDREASENNEK
AZ „ÚJ TEOLÓGIA”
KÉPVISELŐIVEL
VALÓ MEGBÉ-
KÉLÉSE NEM
JELENTETTE AZT,
HOGY ANDREA-
SEN LEMON-
DOTT A SAJÁT
HITTANÁRÓL.
A FESZÜLTSEGEK
– TÖBBÉ-KEVÉSBÉ
LÁTVÁNYOS
MÓDON – TOVÁBB
FOLYTATÓDTAK.

örök Atya.” Egy értelmes ember számára ez elegendő volt ahhoz, hogy ebből a kijelentésből a Fiú örökkévalóságára következtessen. Az 1981-es évkönyvben szereplő hitvallás szövegében már közvetlenül és világosan benne volt, hogy „Jézus az örök (kezdet nélküli) Fiú”. A QOD megmagyarázza az Istenségről szóló doktrína 1957-ig kibontakozott fejlődését. Továbbra is fenntartjuk, hogy Mihály a létezés előtti Krisztus, de Ő nem egy teremtett lény, egy angyal, hanem maga Krisztus, a Seregeknek Ura.

Az engesztelés. Ami az engesztelés hitelét illeti, az adventista teológusok lemondtak az előző megfogalmazásról, és kijelentették, hogy Krisztus áldozata teljes engesztelést végzett a kereszten (Dán 9:24; Róm 3:25; 1Kor 15:3; Zsid 1:3; 2:17; 1Jn 2:2; 4:10). Minden bűnért való áldozat engesztelő áldozat volt (3Móz 4:26, 35; 5:6–7, 16, 18; 10:17; 19:22; 4Móz 15:24–25, 28). A nagy engesztelési nap szerepe csupán az volt, hogy igazolja az év folyamán a bűnökért hozott áldozatok által végzett engesztelést (3Móz 16:16, 30). A zsidónak nem kellett megvárnia a nagy engesztelési napot ahhoz, hogy a megbocsátás bizonyosságával rendelkezzen. A hetednapú adventisták kezdtek hinni abban, hogy az engesztelés antitipikus napján (1844-ben) az Úr az ítélet keretében a megtérteknek tulajdonítja engesztelő áldozatának érdemeit.⁶

Krisztus emberi természete. Ebben a tekintetben evangélikusokkal párbeszédet folytató apologétáink a hagyományos – evangélikus – álláspontot képviselték, a Bibliával és a Prófétaság Lelkével támasztva alá, hogy Krisztus – a testet öltés révén – magára vette a még el nem bukott Ádám természetét; következésképpen nem rendelkezett a mi „bűnös”, bűnre csábító természetünkkel. Ez volt a magától értetődő vélemény, amely az adventista környezetben terjedt egészen az 1890-es évekig. Az ezt követő időszakban A. T. Jones, E. J. Waggoner, W. W. Prescott, valamint Ellen White írásai azonban támogatták azt az álláspontot, hogy Krisztus az elbukott ember természetét öltötte magára („sinful nature”), és e természet ellenére szent és büntől szennyezetlen maradt, majd győzött a bűn felett. A Prófétaság Lelke azonban – akárcsak a Biblia – nem rendszeres módon mutatja be az emberi természetet, hanem különböző kijelentések révén, amelyek néha ellentmondásoknak tűnnek.

Az evangélikusokkal folytatott párbeszédben, valamint a QOD szerkesztésében részt vevő adventista teológusok azonban szelektív módon használták fel a Prófétaság Lelkének kijelentéseit, azokat válogatván ki, amelyek összhangban voltak az evangélikus ortodoxiával⁷, hogy ily módon ne bonyolódjanak felesleges teológiai problémákba, melyeket az adott körülmények között nem tudtak volna megoldani. A más véleményt valló adventistákra utalva – akikről mindkét tábornak tudomása volt – a Takoma Parkban megbeszélést folytató vezetők biztosították az *Eternity* szerkesztőit (1956. szeptember 6.), hogy azok nem a szentderd adventizmus, hanem egy „zavart látású ágazat” képviselői.

Habár a QOD kiváló hittan- és apologetikai kézikönyv, mely minden tiszteletet megérdemel, Krisztus engesztelése és emberi természetére vonatkozó kijelentései azonban felborzolták a kedélyeket. A QOD-dal szemben felsorakozó ellenzék képviselője, a történelmi adventizmus élharcosa M. L. Andreasen teológus dékán volt, aki a híres párbeszéd idején már nyugdíjba vonult. A könyvben kifejezésre jutó hittudományt, valamint az ebből kifejlődő hittant a „történelmi” adventisták „új teológiának” nevezték.

Milian Lauritz Andreasen (1876–1962)

Andreasen lelképásztor, igazgató, nevelő és író volt, kora egyik legkiemelkedőbb adventista teológusa, az Andrews Egyetem professzora 1937 és 1950 között. Szaktudásával szerepet vállalt a Bibliakommentár megszerkesztésében, továbbá 15 könyvet írt, amelyek közül román nyelven kettő is megjelent (*Decalogul* [A tízparancsolat] és *Serviciul în sanctuar* [A szentélyszolgálat]).

Andreasen a Wesley-éhez hasonló természettel rendelkezett, lelkiileg túlérzékeny volt, aki bizonyos szempontból képtelen volt átlépni azokon a teológiai kereteken, amelyek között felnőtt és neveltetett, habár nem szenvedett hiányt az analitikus tehetség terén, és bátorságról is bizonysgot tett, amikor az adventizmus védelméről volt szó. Nem kell csodálkoznunk azon, hogy Andreasen nem vett részt az evangélikusokkal folytatott megbeszéléseken. Igaz, meg sem hívták, de még nem is informálták a párbeszédéről. „Gondviselésszerűen” Andreasen birtokába került a dialógusok átíratja – aminek a hivatalos adventista vezetők egyáltalán nem örültek –, és így tudomást szerzett a módosításokról, amelyek módfelett felháborították.

Andreasen ezeket a változásokat a Prófétaság Lelke eleni támadásként – az adventizmus lényegének elutasításaként – értelmezte. Mind a kereszten szerzett teljes engesztelés, mind a Jézus által örökölt büntelen emberi természet doktrínája idegen volt az általa és mások által írt könyvekben feltárt teológiától. Andreasen ezeket a változásokat tiszta hittagadásként értelmezte.

Andreasen teológiájában a lélek templomának és az egyháznak a megtisztítására a mennyei templom megtisztításával egy időben kerül sor. Jelenések 15:8 verse alapján azt tanította, hogy az utolsó hívő nemzedéknek Közbenjáró nélkül kell keresztülmennie a szorongattatás próbáin. Vallotta, hogy Jézus eljövetele akkor következik be, amikor a Megváltó jelleme tökéletesen visszatükröződik követői jellemében. Andreasen teológiájában mindezek szorosan kapcsolódtak a Krisztus által örökölt elbukott emberi természet fogalmához, abban az értelemben, hogy Krisztus nemcsak Helyettesünk, hanem Példaképünk is. Hirdette, hogy az utolsó hívő nemzedék az egész világegyetem előtt be fogja mutatni, mit jelent megtartani Isten parancsolatait és a Jézus hitét.

A kiadvány, mely „felelőtlennek” és „bizarrnak” nevezte az Andreasennek kedves teológiát, nagyon megsértette az idős hittudóst. Andreasen levélben megpróbálta

meggyőzni a Generál Konferencia akkori elnökét, Reuben Figuhr-t – de egyéb próbálkozásokat is tett annak érdekében –, hogy vessen véget a QOD terjedésének. Attól való félelmében, hogy az egyház kettészakad, vagy öngyilkosságra rohan, Andreasen írásban megkereste a lelkészeket: kilenc cikkből álló sorozatot írt az engesztelésről (1957–1958), majd egy hatrészes cikket „Levelek a gyülekezeteknek” címmel (1959)⁸. És ahogy arra számítani lehetett, írásait a laikusok is megszerezték, s így az ellenállás tüze csak tovább terjedt. Andreasen 1960-ban és -61-ben is folytatta tiltakozását és figyelmeztetéseit, aminek eredményeként 1961. április 6-án a Generál Konferencia felfüggesztette lelkipásztori megbízatását. Lelkészi engedélye megvonására Andreasen 1962. január 19-én egy újabb körlevéllel válaszolt „A házörző kutya lelövése” címmel.

Amikor a testi szenvedéshez lelki gyötrelm is társul, az ember reakciói túlzottak lehetnek, igaz ítélete elsötétedhet. Andreasent a halálos ágyán, a Glendale-i kórházban (Kalifornia) az is nyugtalanította, hogy nem békélt meg hittestvéreivel.

1962. február 19-én Andreasen megpihent az Úrban, megbékélve, boldogan. Három nappal a halála előtt meglátogatta őt R. Riguhr, a Generál Konferencia elnöke és R. R. Bietz, a Dél-Csendes-óceáni Unió elnöke. Ez alkalommal az idős teológus megbékélt az egyház képviselőivel, és kifejezte sajnálatát, hogy cselekedeteivel zavart okozott az egyházban. Megígérte, hogy a jövőben csakis a Generál Konferencia hivatalos képviselőit fogja megkeresni esetleges panaszaival. 1962. március elsején a Generál Konferencia post mortem visszavonta Andreasen felfüggesztését, és lelkészi engedélyét elküldte özvegyének, megőrzés végett.

Ha Andreasen megbékélt az egyház vezetőivel, nem ugyanez történt az ő követőivel is. Másfelől Andreasennek az „új teológia” képviselőivel való megbékélése nem jelentette azt, hogy Andreasen lemondott a saját hittanáról. A feszültségek – többé-kevésbé látványos módon – tovább folytatódtak.

Az új teológia

Nem a QOD-ban megfogalmazott vélemények okozták teológiánkban a változást. Inkább az adventista hittudomány történelmi dinamikájának köszönhető, hogy az 1950 és 2000 között élt nemzedék Bibliával a kezében válaszolt a történelem kihívásaira. Froom és Anderson teológiáját a következő, nagy szakmai tiszteletnek örvendő hittudósok folytatták:

1. Edward Heppenstall (1900–1994), nemzedéke legbefolyásosabb adventista teológusa, brit lelkipásztor, a *La Sierra*, az *Andrews* és a *Loma Linda Egyetem* professzora. Tanulmányokat írt a Törvényről és a szövetségekről (1952). Heppenstall volt az új lelkész- és teológus-nemzedék legfontosabb nevelője, ami a csakis a Krisztus általi üdvösség evangéliumának teológiáját illeti. Az emberi tökéletesség hiábavalóságáról tanított, arról, hogy nincs büntelen, emberi tökéletesség.

2. Hans K. LaRondelle (1929–2011), holland lelkipásztor, Berkouwer, majd Heppenstall diákja az *Andrews Egyetemen*, később pedig ugyanannak az egyetemnek a befolyásos teológusa és professzora.

3. Raoul Dederen (1925–2016), belga lelkipásztor, teológus és rendkívül befolyásos tanár az *Andrews Egyetemen* 1964 és 1991 között. Ismert író és szerkesztő.

4. Morris Venden (1932–2013), kaliforniai lelkipásztor, az evangélium nagy hirdetője, akinek a prédikációi és könyvei világszerte ismertek, még a kommunista korszak Romániájában is. A hit általi megigazulás és megszentelődés ügyének védelmezője, az ékesszólás és szemléltetés mestere.

E felsorolt személyiségeknek volt a legnagyobb befolyásuk az új adventista nemzedék formálásában. A történelmi teológiával való feszült viszony azonban úgy tűnik, nem oldódott meg kielégítő módon. Kizárólag személyes Andreasen teológiája? Mi van akkor, ha a Prófétaság Lelke mégis alátámasztja kijelentéseit? Van-e valamilyen megoldás arra, hogy megbékéljen egymással mindaz, amit egyrészt Andreasen és a Prófétaság Lelke állít az „utolsó nemzedékről”, másrészt pedig az, amit az „új teológia” hirdet?

Válaszokat kellene találnunk ezekre a kérdésekre. ■

Florin Lăiu, a bibliatudományok tanára, Adventus Egyetem, Cernica

1. En.Wikipedia: „Evangelicalism”.

2. Dudley M. Canright (1840–1919), lelkész, evangélista és igazgató a Generál Konferencián. 1887-ben elhagyta az egyházat, és baptista lelkipásztor lett, majd egy sor apologetikai könyvet írt az adventizmus ellen, és ezeket a könyveket napjainkban is újra és újra kiadják (En.Wikipedia: „D. M. Canright”). Ugyanebbe a kategóriába sorolható több más egykori adventista személy írása: Edward Ballenger (1864–1955, Albion testvére), L. R. Conradi (1856–1939), stb.

3. En.Wikipedia: „Walter Ralston Martin”, „Donald Grey Barnhouse”, „Le Roy Froom”. Vö. Loren Seibold, „Why the Seventh-day Adventist Church Changed”, *Spectrum*, 2014. október 16.; Gary Land, *Adventism in America*, Eerdmands, Grand Rapids, Michigan, 1986: 185–188.

4. Úgy tűnik mégis, hogy az adventizmusban nem egyformán prédikálják a kegyelem hitalapelvét. Hallani közöttünk „evangélikus” hangokat is, amelyek kijelentik, hogy bármely beszélgetés a szövetség keretén belül a feltételekről és a kötelesegekről, vagy pedig arról, hogy mi Isten elvárása a „győzelmet” és a „keresztény tökéletességet” illetően, nem más, mint legalizmus, perfekcionizmus, stb.

5. H. W. Klaser, „Fundamental Beliefs of Seventh-day Adventists”, az *1956 Yearbook of the Seventh-day Adventist Denomination*, Review and Herald, 4. o. <http://documents.adventistarchives.org/Yearbooks/YB1956.pdf>

6. Ennek a doktrínának azonban más változatai is vannak. Egyes adventista szerzők olyan engesztelésről beszélnek, amely az emberi lényben (vagy lényben) következik be. Ebben az esetben helytelen az *engesztelés* szó használata. Az angol nyelvű adventista apologéták gyakran folyamodnak az *atonement* (engesztelés) szó használatához (a szó etimológiai értelmében: *at-ONE-ment* = egyesülés, megbékélés), ami mégis más, mint *engesztelés*, még akkor is, ha az Istennel való megbékélés (vagy az Istennel való egyesülés, megigazulásunk, megszentelődésünk) közvetlen kapcsolatban áll a Jézus által szerzett örök érvényű engeszteléssel (Róm 6:10; Zsid 7:27; 10:10). A bűnhődés (engesztelés) a bűn miatt járó büntetés elszénese. Az engesztelést a bűnös végezheti (4Móz 35:33), vagy ha megbocsátott neki, a mennyi helyettesítés elve alapján történik. Ezt nevezzük helyettes engesztelésnek (Ésa 53:4–6, 8, 10–12; Róm 5:8).

7. Ez több megfigyelő következtetése. A QOD 2003-as kiadásában (516–526. o.) a felelős szerkesztő, az ismert adventista történész, George Knight aláhúzza, hogy a könyv szerzői ebben az esetben valamelyest manipuláltak az adatokat.

8. M. L. Andreasen, *Letters to the Churches* (1959), Gems of Truth, Conway, Missouri. www.oocities.org/weprotest.geo/preface.html#top

ISMERJÜK MEG A BIBLIÁT!

A. Az Adventszemle jelen számában az Ótestamentum utolsó könyveit fogjuk tanulmányozni: Abdiás, Jónás, Mikeás, Náhum, Habakuk, Sofóniás, Aggeus, Zakariás és Malakiás könyvét.

1. Hány fejezetből áll Abdiás könyve?

- a. 1;
- b. 2;
- c. 3.

2. Mit tett Jónás a cethal gyomrában?

- a. Aludt;
- b. Olvasott;
- c. Imádkozott.

3. Honnan származott Mikeás?

- a. Samáriából;
- b. Moresetből;
- c. Júdeából.

4. Honnan származott Náhum?

- a. Ninivéből;
- b. Moresetből;
- c. Elkosból.

5. Ki volt Habakuk?

- a. Harcos;
- b. Próféta;
- c. Pátriárka.

6. Kinek a fia volt Sofóniás?

- a. Ezékiás;
- b. Amariás;
- c. Kusi.

7. Ki volt a király Aggeus idejében?

- a. Dárius;
- b. Círus;
- c. Nabukodonozor.

8. Zakariás könyve szerint mit kellett kérniük az embereknek az Úrtól? „Kérjetek _____ az Úrtól a késői eső idején!”

- a. Ébenfát;
- b. Fréziát;
- c. Esőt.

9. Kinek a szíve változik meg a következő malakiási bibliavers szerint: „És az _____ szívét a _____ fordítja, a _____ szívét pedig az _____, hogy el ne jöjjenek és meg ne verjem e földet átokkal.”

- a. A nagyapák szíve az unokákhoz, az unokák szíve a nagyapákhoz;
- b. A fivérek szíve a nővérekhez, és a nővérek szíve a fivérekhez ;
- c. Az atyák szíve a fiakhoz, és a fiak szíve az atyákhoz.

B. Az alábbi négyzetben található betűk közt különböző szavakat, neveket rejtettünk el, amelyeket kiemelten a jobb oldali oszlopban talál sz meg, mellettük a nyíllal, amely a szavak olvasási irányát tünteti fel.

H	Q	E	T	W	O	R	S	U	S	I	S	R	Á	T
A	F	D	J	E	H	L	Y	C	G	A	Z	W	K	P
L	X	L	V	T	B	E	N	O	R	M	F	I	R	U
T	I	J	É	A	Z	M	Y	S	Q	U	X	Y	M	D
W	P	G	C	SZ	I	B	V	L	E	H	T	Ö	K	O
P	A	R	K	Y	S	E	J	E	V	D	F	F	I	B
A	F	D	N	T	G	R	H	J	I	C	Z	K	P	V
N	A	L	Q	Z	H	E	B	G	N	X	U	X	C	E
Y	L	W	C	O	M	K	K	S	I	V	B	W	J	N
P	M	E	Z	X	R	Q	I	W	N	E	D	R	T	Y
B	G	H	U	T	Q	V	N	A	U	L	W	I	K	O
E	T	S	Ó	F	Y	I	S	O	R	Á	V	J	Z	E
L	O	J	C	P	R	X	A	U	S	A	D	R	N	G
W	A	K	Z	M	E	V	O	H	B	W	J	C	F	T
H	S	R	P	U	Q	I	Y	J	Ó	N	Á	S	D	E

- JÓNÁS →
- NINIVE ↑
- HAL ↓
- TARSIS ←
- HAJÓ ↙
- SZÉL ↘
- TÖK →
- NAP ↑
- EMBEREK ↓
- VÁROS ←

Megoldások: 1.a; 2.c; 2.[2:1]; 3.b; 4.c; 4.c; 5.b; 6.c; 7.a; 7.a; 8.c; 9.c; 10.c; 11.c; 12.c; 13.c; 14.c; 15.c; 16.c; 17.c; 18.c; 19.c; 20.c; 21.c; 22.c; 23.c; 24.c; 25.c; 26.c; 27.c; 28.c; 29.c; 30.c; 31.c; 32.c; 33.c; 34.c; 35.c; 36.c; 37.c; 38.c; 39.c; 40.c; 41.c; 42.c; 43.c; 44.c; 45.c; 46.c; 47.c; 48.c; 49.c; 50.c; 51.c; 52.c; 53.c; 54.c; 55.c; 56.c; 57.c; 58.c; 59.c; 60.c; 61.c; 62.c; 63.c; 64.c; 65.c; 66.c; 67.c; 68.c; 69.c; 70.c; 71.c; 72.c; 73.c; 74.c; 75.c; 76.c; 77.c; 78.c; 79.c; 80.c; 81.c; 82.c; 83.c; 84.c; 85.c; 86.c; 87.c; 88.c; 89.c; 90.c; 91.c; 92.c; 93.c; 94.c; 95.c; 96.c; 97.c; 98.c; 99.c; 100.c; 101.c; 102.c; 103.c; 104.c; 105.c; 106.c; 107.c; 108.c; 109.c; 110.c; 111.c; 112.c; 113.c; 114.c; 115.c; 116.c; 117.c; 118.c; 119.c; 120.c; 121.c; 122.c; 123.c; 124.c; 125.c; 126.c; 127.c; 128.c; 129.c; 130.c; 131.c; 132.c; 133.c; 134.c; 135.c; 136.c; 137.c; 138.c; 139.c; 140.c; 141.c; 142.c; 143.c; 144.c; 145.c; 146.c; 147.c; 148.c; 149.c; 150.c; 151.c; 152.c; 153.c; 154.c; 155.c; 156.c; 157.c; 158.c; 159.c; 160.c; 161.c; 162.c; 163.c; 164.c; 165.c; 166.c; 167.c; 168.c; 169.c; 170.c; 171.c; 172.c; 173.c; 174.c; 175.c; 176.c; 177.c; 178.c; 179.c; 180.c; 181.c; 182.c; 183.c; 184.c; 185.c; 186.c; 187.c; 188.c; 189.c; 190.c; 191.c; 192.c; 193.c; 194.c; 195.c; 196.c; 197.c; 198.c; 199.c; 200.c; 201.c; 202.c; 203.c; 204.c; 205.c; 206.c; 207.c; 208.c; 209.c; 210.c; 211.c; 212.c; 213.c; 214.c; 215.c; 216.c; 217.c; 218.c; 219.c; 220.c; 221.c; 222.c; 223.c; 224.c; 225.c; 226.c; 227.c; 228.c; 229.c; 230.c; 231.c; 232.c; 233.c; 234.c; 235.c; 236.c; 237.c; 238.c; 239.c; 240.c; 241.c; 242.c; 243.c; 244.c; 245.c; 246.c; 247.c; 248.c; 249.c; 250.c; 251.c; 252.c; 253.c; 254.c; 255.c; 256.c; 257.c; 258.c; 259.c; 260.c; 261.c; 262.c; 263.c; 264.c; 265.c; 266.c; 267.c; 268.c; 269.c; 270.c; 271.c; 272.c; 273.c; 274.c; 275.c; 276.c; 277.c; 278.c; 279.c; 280.c; 281.c; 282.c; 283.c; 284.c; 285.c; 286.c; 287.c; 288.c; 289.c; 290.c; 291.c; 292.c; 293.c; 294.c; 295.c; 296.c; 297.c; 298.c; 299.c; 300.c; 301.c; 302.c; 303.c; 304.c; 305.c; 306.c; 307.c; 308.c; 309.c; 310.c; 311.c; 312.c; 313.c; 314.c; 315.c; 316.c; 317.c; 318.c; 319.c; 320.c; 321.c; 322.c; 323.c; 324.c; 325.c; 326.c; 327.c; 328.c; 329.c; 330.c; 331.c; 332.c; 333.c; 334.c; 335.c; 336.c; 337.c; 338.c; 339.c; 340.c; 341.c; 342.c; 343.c; 344.c; 345.c; 346.c; 347.c; 348.c; 349.c; 350.c; 351.c; 352.c; 353.c; 354.c; 355.c; 356.c; 357.c; 358.c; 359.c; 360.c; 361.c; 362.c; 363.c; 364.c; 365.c; 366.c; 367.c; 368.c; 369.c; 370.c; 371.c; 372.c; 373.c; 374.c; 375.c; 376.c; 377.c; 378.c; 379.c; 380.c; 381.c; 382.c; 383.c; 384.c; 385.c; 386.c; 387.c; 388.c; 389.c; 390.c; 391.c; 392.c; 393.c; 394.c; 395.c; 396.c; 397.c; 398.c; 399.c; 400.c; 401.c; 402.c; 403.c; 404.c; 405.c; 406.c; 407.c; 408.c; 409.c; 410.c; 411.c; 412.c; 413.c; 414.c; 415.c; 416.c; 417.c; 418.c; 419.c; 420.c; 421.c; 422.c; 423.c; 424.c; 425.c; 426.c; 427.c; 428.c; 429.c; 430.c; 431.c; 432.c; 433.c; 434.c; 435.c; 436.c; 437.c; 438.c; 439.c; 440.c; 441.c; 442.c; 443.c; 444.c; 445.c; 446.c; 447.c; 448.c; 449.c; 450.c; 451.c; 452.c; 453.c; 454.c; 455.c; 456.c; 457.c; 458.c; 459.c; 460.c; 461.c; 462.c; 463.c; 464.c; 465.c; 466.c; 467.c; 468.c; 469.c; 470.c; 471.c; 472.c; 473.c; 474.c; 475.c; 476.c; 477.c; 478.c; 479.c; 480.c; 481.c; 482.c; 483.c; 484.c; 485.c; 486.c; 487.c; 488.c; 489.c; 490.c; 491.c; 492.c; 493.c; 494.c; 495.c; 496.c; 497.c; 498.c; 499.c; 500.c; 501.c; 502.c; 503.c; 504.c; 505.c; 506.c; 507.c; 508.c; 509.c; 510.c; 511.c; 512.c; 513.c; 514.c; 515.c; 516.c; 517.c; 518.c; 519.c; 520.c; 521.c; 522.c; 523.c; 524.c; 525.c; 526.c; 527.c; 528.c; 529.c; 530.c; 531.c; 532.c; 533.c; 534.c; 535.c; 536.c; 537.c; 538.c; 539.c; 540.c; 541.c; 542.c; 543.c; 544.c; 545.c; 546.c; 547.c; 548.c; 549.c; 550.c; 551.c; 552.c; 553.c; 554.c; 555.c; 556.c; 557.c; 558.c; 559.c; 560.c; 561.c; 562.c; 563.c; 564.c; 565.c; 566.c; 567.c; 568.c; 569.c; 570.c; 571.c; 572.c; 573.c; 574.c; 575.c; 576.c; 577.c; 578.c; 579.c; 580.c; 581.c; 582.c; 583.c; 584.c; 585.c; 586.c; 587.c; 588.c; 589.c; 590.c; 591.c; 592.c; 593.c; 594.c; 595.c; 596.c; 597.c; 598.c; 599.c; 600.c; 601.c; 602.c; 603.c; 604.c; 605.c; 606.c; 607.c; 608.c; 609.c; 610.c; 611.c; 612.c; 613.c; 614.c; 615.c; 616.c; 617.c; 618.c; 619.c; 620.c; 621.c; 622.c; 623.c; 624.c; 625.c; 626.c; 627.c; 628.c; 629.c; 630.c; 631.c; 632.c; 633.c; 634.c; 635.c; 636.c; 637.c; 638.c; 639.c; 640.c; 641.c; 642.c; 643.c; 644.c; 645.c; 646.c; 647.c; 648.c; 649.c; 650.c; 651.c; 652.c; 653.c; 654.c; 655.c; 656.c; 657.c; 658.c; 659.c; 660.c; 661.c; 662.c; 663.c; 664.c; 665.c; 666.c; 667.c; 668.c; 669.c; 670.c; 671.c; 672.c; 673.c; 674.c; 675.c; 676.c; 677.c; 678.c; 679.c; 680.c; 681.c; 682.c; 683.c; 684.c; 685.c; 686.c; 687.c; 688.c; 689.c; 690.c; 691.c; 692.c; 693.c; 694.c; 695.c; 696.c; 697.c; 698.c; 699.c; 700.c; 701.c; 702.c; 703.c; 704.c; 705.c; 706.c; 707.c; 708.c; 709.c; 710.c; 711.c; 712.c; 713.c; 714.c; 715.c; 716.c; 717.c; 718.c; 719.c; 720.c; 721.c; 722.c; 723.c; 724.c; 725.c; 726.c; 727.c; 728.c; 729.c; 730.c; 731.c; 732.c; 733.c; 734.c; 735.c; 736.c; 737.c; 738.c; 739.c; 740.c; 741.c; 742.c; 743.c; 744.c; 745.c; 746.c; 747.c; 748.c; 749.c; 750.c; 751.c; 752.c; 753.c; 754.c; 755.c; 756.c; 757.c; 758.c; 759.c; 760.c; 761.c; 762.c; 763.c; 764.c; 765.c; 766.c; 767.c; 768.c; 769.c; 770.c; 771.c; 772.c; 773.c; 774.c; 775.c; 776.c; 777.c; 778.c; 779.c; 780.c; 781.c; 782.c; 783.c; 784.c; 785.c; 786.c; 787.c; 788.c; 789.c; 790.c; 791.c; 792.c; 793.c; 794.c; 795.c; 796.c; 797.c; 798.c; 799.c; 800.c; 801.c; 802.c; 803.c; 804.c; 805.c; 806.c; 807.c; 808.c; 809.c; 810.c; 811.c; 812.c; 813.c; 814.c; 815.c; 816.c; 817.c; 818.c; 819.c; 820.c; 821.c; 822.c; 823.c; 824.c; 825.c; 826.c; 827.c; 828.c; 829.c; 830.c; 831.c; 832.c; 833.c; 834.c; 835.c; 836.c; 837.c; 838.c; 839.c; 840.c; 841.c; 842.c; 843.c; 844.c; 845.c; 846.c; 847.c; 848.c; 849.c; 850.c; 851.c; 852.c; 853.c; 854.c; 855.c; 856.c; 857.c; 858.c; 859.c; 860.c; 861.c; 862.c; 863.c; 864.c; 865.c; 866.c; 867.c; 868.c; 869.c; 870.c; 871.c; 872.c; 873.c; 874.c; 875.c; 876.c; 877.c; 878.c; 879.c; 880.c; 881.c; 882.c; 883.c; 884.c; 885.c; 886.c; 887.c; 888.c; 889.c; 890.c; 891.c; 892.c; 893.c; 894.c; 895.c; 896.c; 897.c; 898.c; 899.c; 900.c; 901.c; 902.c; 903.c; 904.c; 905.c; 906.c; 907.c; 908.c; 909.c; 910.c; 911.c; 912.c; 913.c; 914.c; 915.c; 916.c; 917.c; 918.c; 919.c; 920.c; 921.c; 922.c; 923.c; 924.c; 925.c; 926.c; 927.c; 928.c; 929.c; 930.c; 931.c; 932.c; 933.c; 934.c; 935.c; 936.c; 937.c; 938.c; 939.c; 940.c; 941.c; 942.c; 943.c; 944.c; 945.c; 946.c; 947.c; 948.c; 949.c; 950.c; 951.c; 952.c; 953.c; 954.c; 955.c; 956.c; 957.c; 958.c; 959.c; 960.c; 961.c; 962.c; 963.c; 964.c; 965.c; 966.c; 967.c; 968.c; 969.c; 970.c; 971.c; 972.c; 973.c; 974.c; 975.c; 976.c; 977.c; 978.c; 979.c; 980.c; 981.c; 982.c; 983.c; 984.c; 985.c; 986.c; 987.c; 988.c; 989.c; 990.c; 991.c; 992.c; 993.c; 994.c; 995.c; 996.c; 997.c; 998.c; 999.c; 1000.c

HAGYJ NYOMOT MAGAD UTÁN!

Minden ujjlenyomat egyedi, és egyetlen személyhez köthető. E tekintetben kétségkívül egyedülálló vagy ezen a világon. Következésképpen minden más embertől különböző. Jogodban áll más lenni, mint a többi ember. De nem egyedi létezés, hanem közös létezés gyümölcssei vagyunk, az életé mint többsíkú és állandó kölcsönös egymástól függés egésze. Életünk útját embertársainkkal együtt tesszük meg. „Nem mondhatja pedig a szem a kéznek: »Nincs rád szükségem«; vagy viszont a fej a lábaknak: »Nem kellett nekem«” (1Korinthus 12:21). A köztünk lévő különbségeket lehetőségekként is felfoghatjuk, hogy általuk felebarátainkkal együtt növekedjünk, fejlődjünk.

A műépítész meghatározza az általa tervezett épület stílusát. Mi mint keresztények elhívást kaptunk arra, hogy azokat a dolgokat szemléljük, amelyek Isten, az Alkotó jellemét tükrözik: mindazt, ami igaz, igazságos, méltó a tisztességre, tiszta, szeretetre méltó. Ez a fajta életmód nemcsak hogy megóv attól, hogy bűnös, romboló dolgokkal foglalkozzunk, hanem lehetővé teszi azt is, hogy életünket – és a mellettünk élők életét – reménységgel és optimizmussal töltsük meg. Adott számunkra a lehetőség, hogy hátrahagyjuk a „kézjegyünket”.

„A gondosság, szorgalom, pontosság, kezdeményező szellem és komolyság a munkahelyen, a családban és a társadalomban felbecsülhetetlen érték, mely biztosítja a sikert, beteljesüléshez vezet és igazi meglepéssel tölt el. Ezzel szemben a kényelem, a felületesség, a hanyagság és a lelkesedés nélkül végzett tevékenység eredménye meglátszik a munka minőségén, de nyomot hagy az emberi kapcsolatokban is. Használd fel egyediségedet, hogy lebonts minden akadályt közted és a külvilág között. Ne feledd: „Akármit cselekszel, mindent az Isten dicsőségére művelj” (1Korinthus 10:31).

Bármilyen munkát végzel, úgy dolgozz, mint ha maga Isten lenne a főnököd, hiszen valóban Ő a Vezetőd. Munkádnak örök jelentősége van, ha azt Isten dicsőségére végzed. Munkavégzésed módja Isten iránti elköteleződésedet leplezi le. Nincs más alternatíva számodra: munkádat a kiválóság jegyében kell végezned. „Ha munkáságunk magán viseli Isten Lelkének pecsétjét, ha

magasabb isteni hatalom járul igyekezetünkhöz, hogy hintsük az örömmüzenet magvát, akkor látni fogjuk, hogy fáradozásunk gyümölcsöt terem Isten dicsőségére. Egyedül Ő tudja megöntözni az elhintett magot.”¹

Az örök élet tudatában élünk nap mint nap, és gondoljunk arra, hogy örökké dicsőíteni fogjuk Megváltónkat, Jézus Krisztust. Viselkedjünk úgy, mintha a mai nap az örök élet főpróbája lenne. Naponta juttassuk kifejezésre értékelésünket és hálaunkat Isten iránt. A legparányibb dolgok iránt is! Vessünk véget a rutinszerű köszönet kinyilvánításának, és kezdjük el igazán, őszintén hálálkodni Istennek. „Isten olyan dicsőítést vár el tőlünk, amely magán viseli egyéniségünket. Ha Isten kegyelmének e dicsőítését Krisztuséhoz hasonló élet fémjelzi, akkor a lelkek megmentéséért való munkálkodásunkat olyan erő kíséri, amelynek nem lehet ellenállni.”²

Egy személy akkor tekinthető érettnek, amikor hatalmában és képességében áll eldönteni, mitől kell megválnia, és mit kell megtartania. Nem válhatsz meg múltban kimondott szavaidtól, életed személyes történetétől, vagy annak a közösségnek a történetétől, amelynek magad is a tagja vagy. Megválhatsz viszont bizonyos magartásbeli megnyilvánulásoktól, amelyek jellemed felszínére „telepedtek”, hogy elmélyíthesd azokat az értékeket, amelyek valóban jellemeznek téged. Amikor imádkozol, és Isten jellemének valamely vonására összpontosítasz, Isten azon bizonyos jellemtulajdonsága megfogant lelkedben, és fejlődésnek indul. Isten jellemvonásai azokban a szívekben növekszenek, amelyek valóban értékelik azokat a tulajdonságokat.

Szeretném, ha az életed és az életem magán viselné az isteni kézjegy nyomát. Meghívlak, hogy együtt, Isten jellemének vonásait viselve, emberi sorsokat változtassunk meg! ■

1. Ellen White, *Bizonyágtételek*, 1. köt., 419. o.

2. Ellen White, *A nagy Orvos lányomán*, 100. o.

Stefan Tomoiagă, a Romániai Unió elnöke

**VÁLTOZTASS
SORSOKAT!
STEFAN
TOMOIAGA**

„TOVÁBBÁ,
ATYÁMFIAI, AMIK
CSAK IGAZAK,
AMIK CSAK
TISZTESSÉGE-
SEK, AMIK CSAK
IGAZSÁGOSAK,
AMIK CSAK TISZ-
TÁK, AMIK CSAK
KEDVESEK, AMIK
CSAK JÓ HÍRŰEK;
HA VAN VALAMI
ERÉNY ÉS HA VAN
VALAMI DICSÉRET,
EZEKRŐL GON-
DOLKODJATOK.”
(FILIPPI 4:8)

„DR. LUCA” EGÉSZSÉGÜGYI SZAKKÉPZŐ

BEIRATKOZÁS

július 9–16.
augusztus 27 – szeptember 7.

„Az egészségügyi szolgálat megnyitja
az ajtót az igazság befogadásához.”

Ellen G. White, *Evangelizálás*, 387. o.

Általános egészségügyi asszisztensek

uadventus.ro
0744 157 723

55315